

**UCHWAŁA NR XXVI/157/16
RADY MIASTA I GMINY PIWNICZNA - ZDRÓJ
z dnia 29 czerwca 2016 r.**

w sprawie: przyjęcia Planu Rozwoju Uzdrowiska Piwniczna – Zdrój na lata 2016 - 2023

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446),

Rada Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Plan Rozwoju Uzdrowiska Piwniczna - Zdrój na lata 2016 - 2023”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Piwniczna - Zdrój.

§ 3.

Traci moc Uchwała Nr XXII/142/16 z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Planu Rozwoju Uzdrowiska Piwniczna - Zdrój na lata 2016-2023.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY RADY
Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój**

Jan Toczek

MIASTO I GMINA PIWNICZNA-ZDRÓJ

**PLAN ROZWOJU UZDROWISKA
PIWNICZNA-ZDRÓJ NA LATA 2016-2023**

PRZEWODNICZĄCY RADY
Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

Jan Toczek

SPIS TREŚCI

WSTĘP-GENEZA	4
I. STRESZCZENIE.....	7
1. Tytuł.....	7
2. Lokalizacja.....	7
3. Obszar objęty planem.....	7
4. Horyzont czasowy	7
5. Mapka sytuacyjna / plan obszaru	8
6. Cele programu	8
7. Środki realizacji celów /główne planowane przedsięwzięcia i ich orientacyjny koszt	9
II. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI NA OBSZARZE UZDROWISKA	11
1. Położenie	11
2. Cechy przestrzeni	15
3. Stan środowiska	19
4. Struktura demograficzna	21
5. Bezrobocie i rynek pracy	27
6. Gospodarka.....	29
7. Turystyka	31
8. Infrastruktura techniczna	36
8.1. Sieć drogowa	36
8.2. Gospodarka wodno-ściekowa	36
8.3. Energia elektryczna	39
8.4. Ciepłownictwo.....	39
8.5. Gospodarka odpadami	39
9. Lecznictwo uzdrowskie	39
9.1. Informacje ogólne	39
9.2. Sanatorium uzdrowskie „LIMBA”	41
9.3. Obiekty towarzyszące lecznictwu uzdrowskiemu i turystyce	44
9.4. Naturalne surowce lecznicze na terenie uzdrowska	46
10. Analiza SWOT	48
11. Identyfikacja kluczowych problemów i wyzwań.....	50
III. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO-SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY I REGIONU	55

1. Strategia Rozwoju Małopolski na lata 2011-2020.....	55
2. Subregionalny Program Rozwoju Województwa Małopolskiego do roku 2020	57
3. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój na lata 2013-2020	58
4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	59
5. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	59
6. Strategia Perły Doliny Popradu	60
IV. PLANOWANE ZADANIA PLANU ROZWOJU UZDROWISKA	61
V. WSKAŹNIKI REALIZACJI PLANU ROZWOJU UZDROWISKA	71
VI. PLAN FINANSOWY PLANU ROZWOJU UZDROWISKA	74
SPIS TABEL.....	77
SPIS RYSUNKÓW	77
SPIS WYKRESÓW	78

WSTĘP-GENEZA

Plan Rozwoju Uzdrowiska jest dokumentem planistycznym, opracowywanym i przyjmowanym przez właściwą gminę uzdrowską, niezbędnym do ubiegania się o wsparcie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, w ramach osi priorytetowej 6. Dziedzictwo regionalne, działanie 6.3 Rozwój wewnętrznych potencjałów regionu, poddziałanie 6.3.1 Wsparcie miejscowości uzdrowskich.

Niniejszy Plan został sporządzony w oparciu o metodykę przygotowania Planu Rozwoju Uzdrowiska w ramach RPO WM na lata 2014-2020, stanowiącej załącznik nr 6.1 do SZOOP RPO WM na lata 2014-2020.

Prawne podstawy funkcjonowania uzdrowiska

Uzdrowisko Piwniczna-Zdrój funkcjonuje na podstawie:

- art. 59 ustęp 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005r o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz o gminach uzdrowskich (Dz.U. z 2012r., poz.651 z późn.zm.),
- w oparciu o statut przyjęty Uchwałą Nr LIII/337/10 Rady Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój z dnia 30 września 2010 r. w sprawie Statutu Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój.

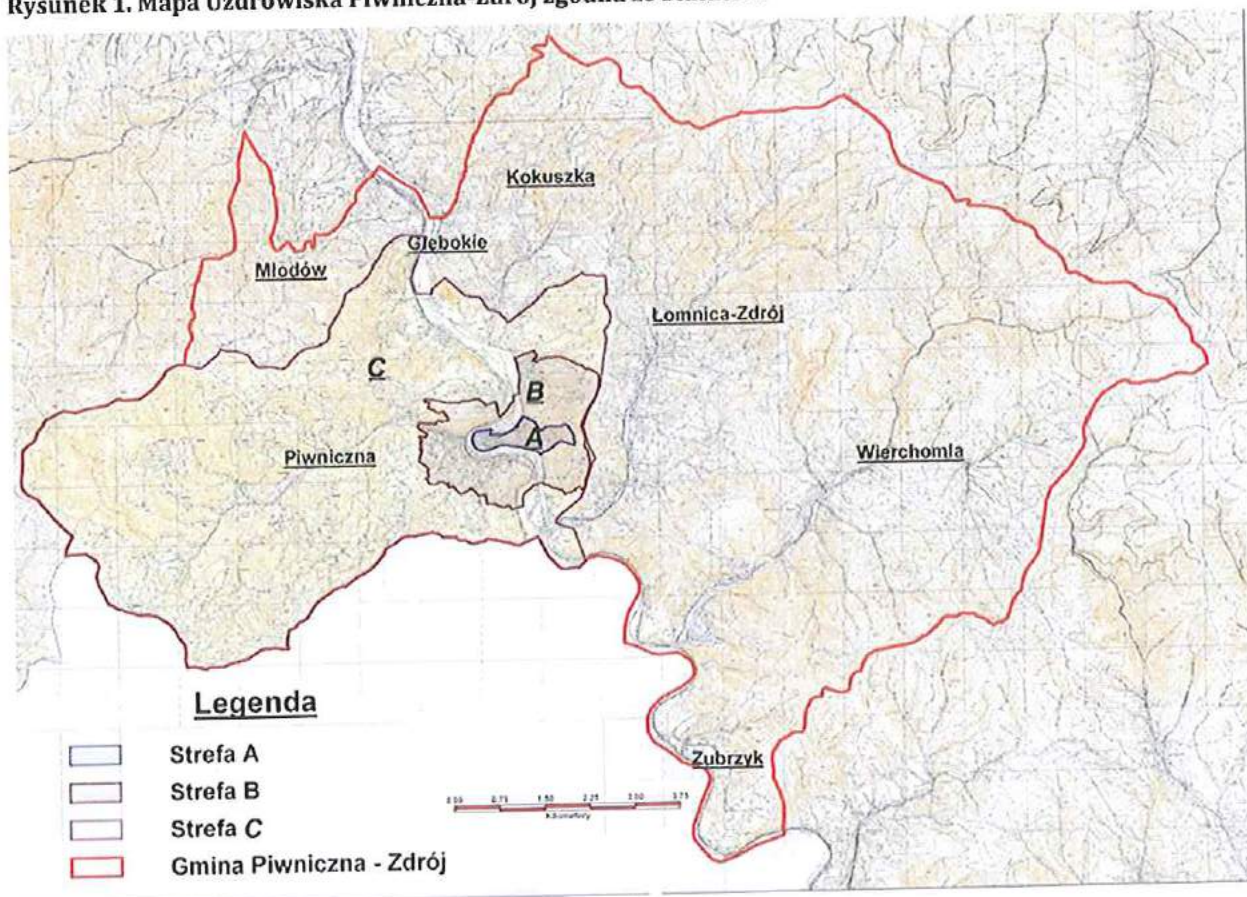
Uzdrowskiem w rozumieniu ww. ustawy jest obszar, na terenie którego prowadzone jest lecznictwo uzdrowskie, wydzielony w celu wykorzystania i ochrony znajdujących się na jego obszarze naturalnych surowców leczniczych. Obszar ten musi spełniać łącznie warunki takie jak:

- posiada złoża naturalnych surowców leczniczych o potwierdzonych właściwościach leczniczych na zasadach określonych w w/w ustawie;
- posiada klimat o właściwościach leczniczych potwierdzonych na zasadach określonych w w/w ustawie;
- na jego obszarze znajdują się zakłady lecznictwa uzdrowskiego i urządzenia lecznictwa uzdrowskiego, przygotowane do prowadzenia lecznictwa uzdrowskiego;
- spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska;
- posiada infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego, a także prowadzi gospodarkę odpadami.

W przypadku spełnienia wymogów, o których wyżej mowa, obszarowi nadawany jest status uzdrowiska. Na obszarze uzdrowiska wydziela się trzy rodzaje stref ochronnych, oznaczone literami "A", "B" i "C".

Rysunek 1. Mapa Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój zgodna ze Statutem

Statut Uzdrowiska ustala, że na obszarze uzdrowiska podstawowym kierunkiem gospodarki mają być takie działania, które będą gwarancją zachowania walorów leczniczych terenu i naturalnych leczniczych surowców. W celu bezpośredniej ochrony środowiska naturalnego i walorów leczniczych oraz w celu zapewnienia prawidłowej działalności lecznictwa uzdrowiskowego w poszczególnych strefach ochronnych zabrania się czynności odpowiednio zastrzeżonych w art. 38a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.

Na terenie uzdrowiska znajdują się udokumentowane naturalne zasoby wód mineralnych typu - szczawy wodoro-węglanowo-wapniowo-magnezowo-sodowa, żelaziste. Ujęcia wód leczniczych Piwniczanka oznaczone P-1, P-2, P-5, P-6, P-7, P-8, P-9, P-11, w obszarze terenu

górniczego „Piwniczna-Zdrój I ” wszystkie należą do Zakładu Butelkowania Naturalnej Wody Mineralnej Spółdzielnia Pracy "Piwniczanka" w Piwnicznej-Zdroju.

I. STRESZCZENIE

1. Tytuł

„Plan Rozwoju Uzdrowiska Piwniczna – Zdrój na lata 2016-2023”

2. Lokalizacja

Uzdrowisko Piwniczna-Zdrój zlokalizowane jest na terenie Miasta Piwniczna-Zdrój, Gminy Piwniczna-Zdrój, powiatu nowosądeckiego, w południowej części województwa małopolskiego. Miasto Piwniczna-Zdrój położone jest w południowo-zachodniej części gminy. Jest jednym z pięciu miast powiatu nowosądeckiego.

Geograficznie zlokalizowane jest w Karpatach, Zachodnich, w Beskidzie Sądeckim, paśmie Jaworzyny Krynickiej (część wschodnia) i paśmie Radziejowej (część zachodnia). Teren ten należy do dorzecza granicznej rzeki Poprad, prawego dopływu Dunajca, zlewni Wisły.

3. Obszar objęty planem

Plan został sporządzony dla części gminy Piwniczna-Zdrój, dla której został wyznaczony obszar uzdrowiska zgodnie z załącznikami graficznymi do „OPERATU UZDROWISKOWEGO Uzdrowiska Piwniczna – Zdrój” uzgodniony z Ministerstwem Zdrowia.

Obszar Uzdrowiska Piwniczna – Zdrój zawiera się w granicach stref ochrony uzdrowiskowej „A”, „B”, „C” i jest położony w obrębie jednostki administracyjnej miasta Piwniczna-Zdrój. Całkowita powierzchnia ochrony uzdrowiskowej wynosi 3.812,00 ha.

4. Horyzont czasowy

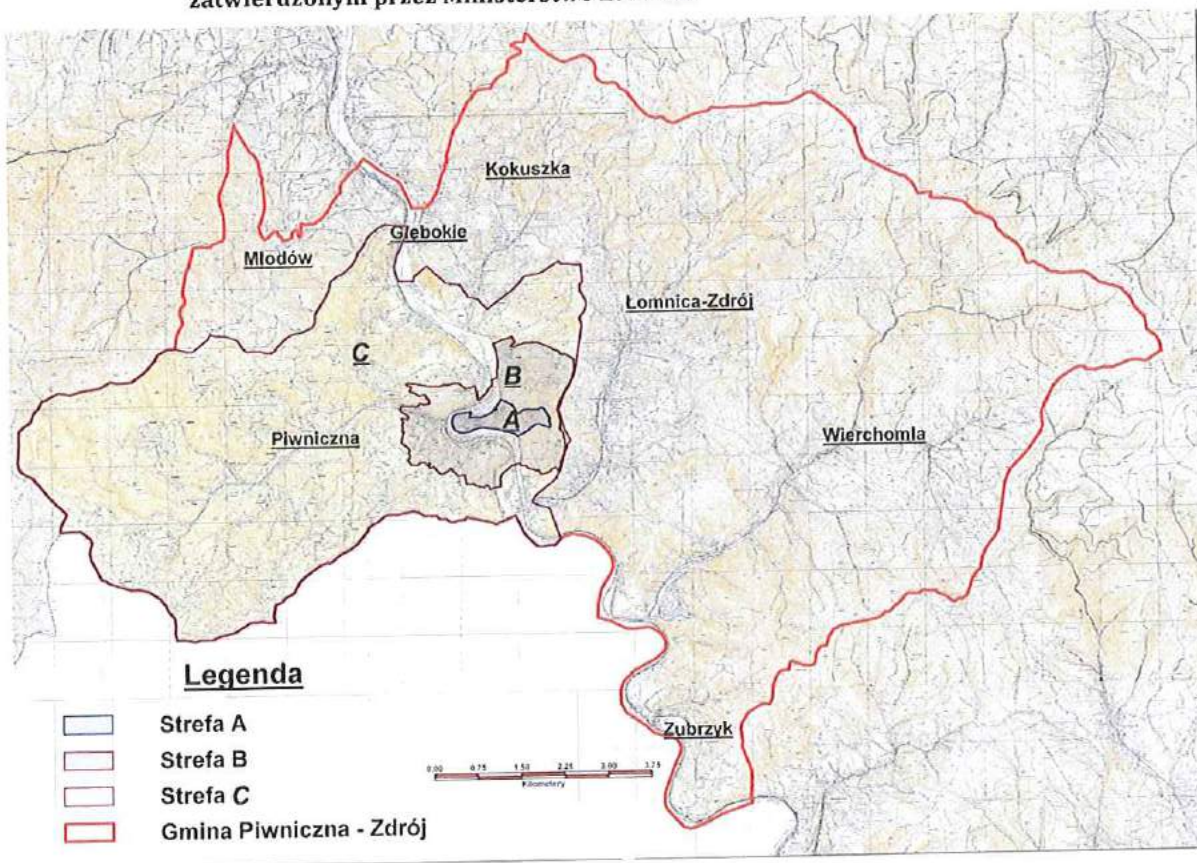
Zadania przewidziane do wykonania w ramach Planu Rozwoju Uzdrowiska Piwniczna – Zdrój będą realizowane w latach 2016-2023.

Termin ten mieści się w bieżącym okresie programowania Unii Europejskiej, tj. 2014-2020.

Początek realizacji Programu planuje się nie wcześniej niż z dniem 1 czerwca 2017 r.

5. Mapka sytuacyjna / plan obszaru

Rysunek 2. Mapa Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój zgodna z Operatem Uzdrowskim zatwierdzonym przez Ministerstwo Zdrowia

6. Cele programu

Głównym zadaniem opracowania Planu Rozwoju Uzdrowiska jest sformułowanie celów i działań planowanych do realizacji na terenie Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój. Za najważniejsze cele uznać należy:

- Poprawę atrakcyjności inwestycyjnej Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój ze szczególnym uwzględnieniem funkcji uzdrowskiej,
- Pełniejsze wykorzystanie posiadanego przez Miasto i Gminę Piwniczna-Zdrój potencjału turystycznego i uzdrowskiego,
- Poprawę jakości życia mieszkańców.

Cele te realizowane będą poprzez wdrożenie wieloletnich, kompleksowych działań, które pozwolą na wzmocnienie i rozwój funkcji turystycznej i uzdrowskiej oraz podjęcie

interwencji w obszarach problemowych, zakłócających te funkcje. Dzięki realizacji tychże zadań zostanie podniesiony standard obsługi ruchu uzdrowskiego. Zadania te dotyczą także stworzenia infrastruktury rekreacyjno-turystyczno-kulturalnej na terenie Uzdrowiska, tak aby umożliwić gościom w trakcie pobytu korzystanie z jak najszerzego asortymentu usług.

Działania w latach 2017-2023 mają spowodować wzrost znaczenia Uzdrowiska na tle województwa małopolskiego i w skali kraju. Realizacja założonych działań podniesie atrakcyjność Uzdrowiska zarówno dla lokalnej i regionalnej społeczności, jak i dla potencjalnego turysty lub kuracjusza z zagranicy, co niewątpliwie zaowocuje pobudzeniem życia gospodarczego w obszarze wdrożenia Planu.

Ponadto określone w Planie działania mają na celu ochronę jakości powietrza, ochronę ilościową zasobów naturalnych w tym ochronę złożeń wód leczniczych, poprzez poprawę infrastruktury komunalnej, układu komunikacyjnego, zmniejszenie niskiej emisji na terenie Uzdrowiska.

7. Środki realizacji celów /główne planowane przedsięwzięcia i ich orientacyjny koszt

Zadania przewidziane do realizacji i przedstawione w Planie Rozwoju Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój zostały wybrane w wyniku konsultacji z Zespołem Zadaniowym, funkcjonującym Zakładem Uzdrowskim „LIMBA”, przedstawicielami społeczności lokalnej i przedsiębiorcami.

W ramach realizacji Planu Rozwoju Uzdrowiska przewiduje się działania w następujących obszarach problemowych:

- Tworzenie i ulepszenie stanu ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej na terenie uzdrowiska,
- Modernizacja i rozbudowa bazy lecznictwa uzdrowskiego oraz usług jej zaplecza,
- Ochrona i utrzymanie walorów środowiska naturalnego Piwnicznej-Zdroju, w tym obszaru Natura 2000 i właściwe korzystanie zasobów wód mineralnych,
- Zmiana świadomości mieszkańców poprzez ukazanie możliwości podejmowania inicjatyw gospodarczych w oparciu o status uzdrowski gminy, a zwłaszcza możliwości prowadzenia usług około uzdrowskich i czerpanie z tego korzyści oraz zmiana świadomości w zakresie podejścia do aktywnego, zdrowego trybu życia.

Główne przedsięwzięcia możemy pogrupować tematycznie:

- Zagospodarowanie wolnych terenów dla celów rekreacyjnych i turystycznych
- Budowa obiektów aktywnego wypoczynku, turystyki, rekreacji i kultury

- Wykorzystanie i ochrona zasobów naturalnych. Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego.
Edukacja

Ogólny, szacowany koszt przedstawionych podstawowych zadań służących realizacji powyższych tematów wynosi **41 297 000,00** mln zł w całym okresie planowania w tym wartość całkowita projektów planowanych do realizacji przez przedsiębiorców wynosi **25 862 000,00** mln zł co stanowi **62,62%** kosztów całkowitych zadań przedstawionych w planie finansowym Planu Rozwoju Uzdrawiska Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój na lata 2016-2023.

Podstawowym źródłem finansowania zadań przyjętych w Planie Rozwoju Piwniczna - Zdrój, będą środki krajowe, środki pochodzące z instrumentów finansowych Unii Europejskiej oraz kapitał prywatny.

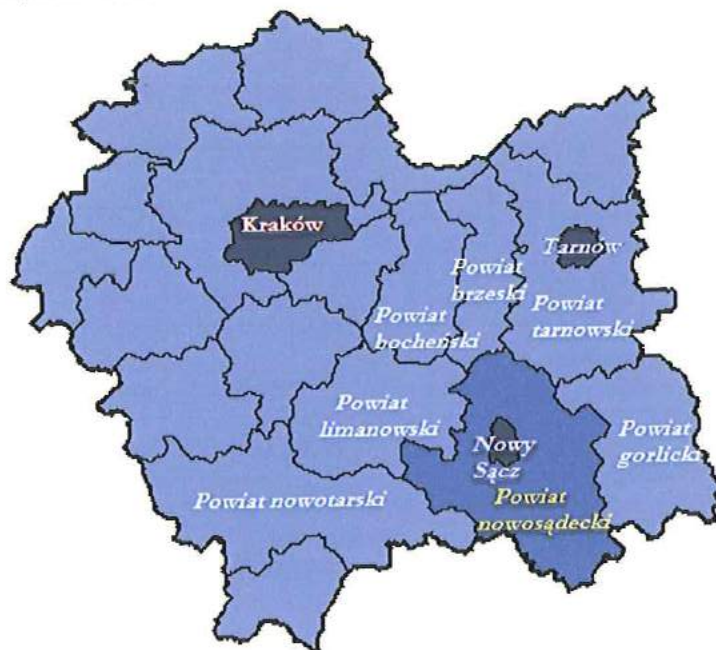
Konkretne działania i koszty ich realizacji przyjęte w niniejszym dokumencie są przedstawione w tabeli zamieszczonej w rozdziale VI. Plan Finansowy, w tab. 24.

II. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI NA OBSZARZE UZDROWISKA

1. Położenie

Powiat nowosądecki, w skład którego wchodzi gmina Piwniczna-Zdrój usytuowany jest w południowej części województwa małopolskiego, w bardzo atrakcyjnym turystycznie oraz cennym pod względem przyrodniczym i krajobrazowym obszarze. Dużą część jego powierzchni zajmują pasma górskie (Beskid Sądecki, Beskid Niski, Beskid Wyspowy). Powiat graniczy bezpośrednio ze Słowacją. Przez powiat przepływa Dunajec wraz z głównymi dopływami – Popradem i Kamienicą.

Rysunek 3. Schematyczna mapa województwa małopolskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł internetowych

Powiat nowosądecki jest największym pod względem powierzchni powiatem ziemskim regionu. Przez powiat nowosądecki przebiegają ważne szlaki komunikacyjne kraju i regionu, w tym droga krajowa nr 28 (zwana trasą karpacką, biegnąca od Zatoru do przejścia granicznego w Medyce). Obszar powiatu, pomimo peryferyjności swojego położenia w regionie, usytuowany jest stosunkowo niedaleko ważnych ośrodków miejskich regionu. Położenie powiatu w dobrze

skomunikowanym obszarze, w stosunkowo niewielkiej odległości od stolicy Małopolski, przy granicy ze Słowacją oraz na atrakcyjnym turystycznie obszarze należy do jego atutów.

Strukturę administracyjną Powiatu tworzą:

- Gminy miejskie: Grybów;
- Gminy miejsko-wiejskie: Krynica Zdrój, Muszyna, Piwniczna-Zdrój, Stary Sącz;
- Gminy wiejskie: Chelmec, Gródek n. Dunajcem, Grybów, Kamionka Wielka, Korzenna, Łabowa, Łącko, Łososina Dolna, Nawojowa, Podegrodzie, Rytro.

Rysunek 4. Schematyczna mapa powiatu nowosądeckiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł internetowych

Miejsko-wiejska gmina Piwniczna-Zdrój położona jest południowej części powiatu, nad rzeką Poprad i należy do gmin górskich. Sąsiaduje z gminami Rytro, Nawojowa, Łabowa, Krynica oraz Muszyna, a także bezpośrednio ze Słowacją.

Gmina Piwniczna-Zdrój posiada powierzchnię 12 646 ha, co stanowi 8,2 % powierzchni powiatu. Pod względem wielkości powierzchni gmina Piwniczna-Zdrój jest piątą gminą w powiecie nowosądeckim.

Tabela 1. Porównanie powierzchni gmin powiatu nowosądeckiego

Jednostka	Jednostka miary	Powierzchnia w ha	w %
Powiat nowosądecki	ha	154980	100,0%
Grybów miasto	ha	1695	1,1%

Chelmiec	ha	11197	7,2%
Gródek nad Dunajcem	ha	8819	5,7%
Grybów	ha	15315	9,9%
Kamionka Wielka	ha	6498	4,2%
Korzenna	ha	10695	6,9%
Krynica-Zdrój	ha	14513	9,4%
Łabowa	ha	11915	7,7%
Łącko	ha	13295	8,6%
Łososina Dolna	ha	8476	5,5%
Muszyna	ha	14144	9,1%
Nawojowa	ha	5021	3,2%
Piwniczna-Zdrój	ha	12646	8,2%
Podegrodzie	ha	6473	4,2%
Rytro	ha	4190	2,7%
Stary Sącz	ha	10088	6,5%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W skład gminy Piwniczna-Zdrój wchodzi miasto Piwniczna-Zdrój oraz 6 sołectw: Kokuszka, Głębokie, Wierchomla, Łomnica, Zubrzyk i Młodów.

Tabela 2. Porównanie powierzchni miast powiatu nowosądeckiego

Miasto	Jednostka miary	Powierzchnia w ha
Grybów miasto	ha	1695
Krynica-Zdrój - miasto	ha	3968
Muszyna - miasto	ha	2443
Piwniczna-Zdrój	ha	3830
Stary Sącz - miasto	ha	1500

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Spośród wszystkich miast powiatu nowosądeckiego największą powierzchnią jest Krynica-Zdrój. Piwniczna-Zdrój jest drugim miastem pod względem powierzchni na terenie powiatu. Trzy miasta powiatu nowosądeckiego posiadają status uzdrowiska: Krynica-Zdrój, Muszyna oraz Piwniczna-Zdrój. Ponadto, miejscowością uzdrowiskową jest także należąca do gminy Muszyna miejscowość Żegiestów.

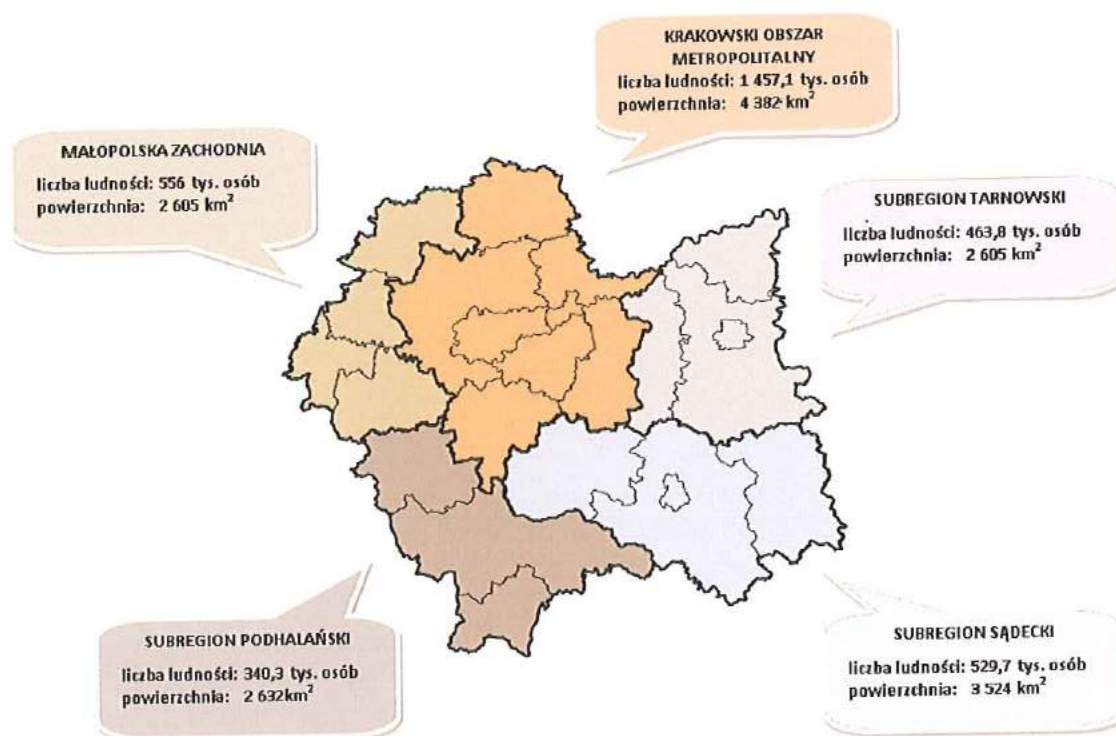
Miasto Piwniczna-Zdrój położone jest w południowo-zachodniej części gminy. Jest jednym z pięciu miast powiatu nowosądeckiego. Pomimo położenia w obszarze górskim, miasto cechuje się wysoką dostępnością komunikacyjną – przebiega przez nie droga krajowa nr 87, łącząca Nowy Sącz z granicą ze Słowacją oraz droga wojewódzka nr 971 łącząca Piwniczną Zdrój, Muszynę i Krynice Zdrój, a także stanowiąca połączenie pomiędzy drogą krajową nr 87 a drogą

krajową nr 75. W mieście Piwniczna-Zdrój znajduje się przejście graniczne ze Słowacją Piwniczna-Zdrój – Mnisek nad Popradem. Położenie miasta należy do jego atutów. Wysoka dostępność komunikacyjna, bliskość Słowacji, górskie położenie, lecznictwo uzdrowiskowe oraz wysokie walory przyrodniczo- krajobrazowe sprawiają, że Piwniczna-Zdrój jest jedną z bardziej znanych i chętnie odwiedzanych miejscowości wypoczynkowych w Małopolsce.

Polityka rozwoju województwa małopolskiego na lata 2011-2020 opiera się na podziale regionu na mniejsze jednostki – subregiony. Obszar województwa podzielony został na pięć subregionów funkcjonalnych, składających się z grupy powiatów o porównywalnej sytuacji gospodarczej, podobnym poziomie życia mieszkańców i zbliżonym potencjale rozwojowym:

- Krakowski Obszar Metropolitalny (KOM),
- Subregion tarnowski,
- Subregion sądecki,
- Subregion podhalański,
- Małopolska Zachodnia.

Rysunek 5. Podział województwa małopolskiego na subregiony

Źródło: www.subregiony.malopolska.pl

Dla każdego subregionu wytyczona została indywidualna ścieżka rozwoju, aby jak najlepiej wykorzystać specyfikę i unikatowy potencjał każdego z tych obszarów.

Powiat nowosądecki wchodzi w skład subregionu sądeckiego. Obejmuje on miasto Nowy Sącz oraz powiaty: limanowski, nowosądecki i gorlicki. Do głównych kierunków jego rozwoju należy rozwój funkcji Nowego Sącza jako subregionalnego ośrodka rozwoju. Ponadto, ze względu na posiadane walory przyrodniczo-krajobrazowe, atrakcyjność miejscowości górskich oraz tradycje lecznictwa uzdrowiskowego, ważnym kierunkiem rozwoju subregionu jest wykorzystanie posiadanego potencjału turystycznego.

2. Cechy przestrzeni

Gmina Piwniczna-Zdrój jest gminą miejsko-wiejską. Miasto Piwniczna-Zdrój położone jest w zachodniej części gminy, bezpośrednio sąsiadując z nim sołectwa Kokuszką, Głębokie, Łomnica i Młodów.

Rysunek 6. Mapa gminy Piwniczna-Zdrój

Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł internetowych

Gmina Piwniczna-Zdrój cechuje się niską gęstością zaludnienia, niższą od średniej dla powiatu nowosądeckiego oraz województwa małopolskiego. Pod względem gęstości zaludnienia gmina Piwniczna-Zdrój zajmuje czternaste miejsce w powiecie, mniejszą gęstość posiadają jedynie gminy Muszyna i Łabowa.

Tabela 3. Porównanie gęstości zaludnienia gmin powiatu nowosądeckiego w porównaniu do średniej dla powiatu i województwa w 2014 roku

Jednostka	Gęstość zaludnienia os./km ²
Grybów miasto	358
Chełmiec	245
Gródek nad Dunajcem	104
Grybów	161
Kamionka Wielka	155
Korzenna	133
Krynica-Zdrój	116
Łabowa	49
Łącko	121
Łososina Dolna	126
Muszyna	83
Nawojowa	168
Piwniczna-Zdrój	84
Podegrodzie	197
Rytro	92
Stary Sącz	232
POWIAT NOWOSĄDECKI	137
WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE	222

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Powyższe dane wskazują na to, że mimo iż gmina Piwniczna-Zdrój jest gminą miejsko-wiejską, posiada niższą gęstość zaludnienia od większości gmin wiejskich powiatu. Świadczy to o niskiej koncentracji zabudowy na terenie gminy i bardzo dużym udziale terenów niezabudowanych. Miasto Piwniczna-Zdrój posiada najniższą gęstość zaludnienia spośród miast powiatu nowosądeckiego. Jest jedynym miastem, dla którego wartość wskaźnika nie przekracza 200 osób na km².

Tabela 4. Porównanie gęstości zaludnienia miast powiatu nowosądeckiego w 2014 roku

Miasto	Gęstość zaludnienia (os./km ²)
Grybów miasto	358
Krynica-Zdrój - miasto	277
Muszyna - miasto	206
Piwniczna-Zdrój	156
Stary Sącz - miasto	603

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Miasto Piwniczna-Zdrój cechuje się typowo górskim położeniem, silnym uzależnieniem funkcjonalności przestrzeni od warunków środowiska naturalnego i ukształtowania terenu oraz

wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Miasto ulokowane jest na stokach gór, koncentrując się ku centralnie położonej dolinie Popradu. Specyficzną i niezwykle korzystną dla rozwoju miasta cechą położenia jest promienisty układ grzbietów bocznych wskutek czego najwyższe szczyty Beskidu Sądeckiego (Radziejowa i Jaworzyna Krynicka) są turystycznie dostępne z Piwnicznej. Obszar miasta i gminy charakteryzuje się wysokim potencjałem hydrologicznym, w strefie największej gęstości sieci rzecznej i źródeł. Objęty jest strefą szczególnej ochrony zasobów wodnych ze względu na występowanie wód słodkich i płytkich wód mineralnych. Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.08.1994 r. szczyty występujące w Piwnicznej, Głębokiem, Łomnicy zostały zaliczone do wód leczniczych, przy czym wody lecznicze Piwnicznej i Głębokiego zaliczone zostały do kopalin podstawowych, a wody lecznicze Łomnicy pozostały kopalinami pospolitymi.

Miasto Piwniczna-Zdrój cechuje się Wysokiem zalesieniem – lasy zajmują ponad 50% jego powierzchni, co jest rzadko spotykaną wartością na obszarze miejskim. W mieście znajduje się siedziba Nadleśnictwa Piwniczna-Zdrój. Miasto i Gmina posiada własny zakład leśno-drzewny w Kosarzyskach, który w imieniu samorządu gminy wykonuje zarządzanie mieniem leśnym. Lasy znajdujące się na terenie miasta to skupiska roślinności o dużych walorach przyrodniczych, na co wpływ miały dobre gatunki do ich wzrostu, wynikające z żyznych siedlisk lasu górskiego i lasu mieszanego górskiego, zajmujących łącznie ok. 97 % siedlisk leśnych. Pozostałe typy siedlisk należą do boru mieszanego górskiego – 1 % i lasu łęgowego górskiego – 2 %. Lasy w mieście i gminie Piwniczna-Zdrój, w szczególny sposób są przydatne i wykorzystywane dla celów turystycznych. Dotyczy to kwalifikowanej turystyki pieszej, spacerów leśnych, biwaków na terenach przyleśnych oraz turystyki poznawczej, poprzez m.in. ścieżki dydaktyczno-przyrodnicze i spacerowe w lasach. W zagospodarowaniu turystycznym lasów wyróżnić należy zagospodarowanie stoków Kicarza w kierunku miejskiego i zdrojowego parku leśnego oraz ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne Popradzkiego Parku Krajobrazowego na granicach gminy w Piwnicznej-Zdroju, Młodowie, Łomnicy i Kokuszkach. Wiele innych terenów leśnych, przy trasach turystycznych jest przydatne dla celów rekreacyjnych. Możliwość ich zagospodarowania wynika przede wszystkim z potrzeb korzystania przez turystów z terenów leśnych i konieczności utrzymania właściwych struktur w lasach naturalnych. Wiele obszarów leśnych zasługuje na objęcie ochroną zachowawczą, ze względu na występujące ekotypy drzew i ich zgodność z siedliskami. Obszary o stosunkowo dobrze zachowanej szacie leśnej i łąkowej oraz oznaczające się atrakcyjnym krajobrazem obejmują znaczne fragmenty lasów na stokach dolin: Czercza oraz na stokach głównej Doliny Popradu.

O wysokich walorach przyrody i krajobrazu miasta Piwniczna-Zdrój świadczy fakt, że 97 % obszaru miasta i gminy objęte jest prawną ochroną w ramach Popradzkiego Parku Krajobrazowego (uchwała Nr 169/XIX/87 WRN w Nowym Sączu z dnia 11.11.1987 r.,

Rozporządzenie Wojewody Nowosądeckiego z dnia 15.05.1998 r. – Dz. Urz. Woj. Małopolskiego Nr 20/98). Ponadto, teren objęty jest wymogami określonymi dla „Obszaru Krajobrazu Chronionego”. W mieście usytuowane są także pomniki przyrody: dąb szypułkowy, grupa drzew na Starym Cmentarzu - dwie lipy, osiem jesionów, dwie brzozy, dąb, robinia akacjowa oraz lipa szerokolistna. Ochrona przyrody i krajobrazu miasta Piwniczna-Zdrój należy do priorytetowych zadań władz samorządowych.

Spółeczno-gospodarczo-administracyjne centrum miasta tworzy staromiejski zespół lokacyjny Miasta o średniowiecznej metryce wraz z położonym przy ul. Rzeszutki zamkniętym cmentarzem rzymsko-katolickim. Wymieniona strefa wyznaczona jest na obszarze położonym na górnej terasie Miasta, na przeciwnym brzegu rzeki Poprad w stosunku do obszaru uzdrowskiego. Stare miasto ulokowane jest zgodnie z modułowo wytyczonym, magdeburskim planem urbanistycznym o dobrze zachowanym, szachownicowym układzie z podłużnym Rynkiem o wymiarach 60 m x 110 m, oraz czterema ulicami opartymi na przedłużeniu pierzei wraz z charakterystycznymi kwartałami zabudowy rynkowej. Na terenie Rynku znajduje się kilka zabudowań pochodzących z XIX w. Mieści się tu Urząd Miasta i Gminy, kościół, ośrodek kultury, ośrodek pomocy społecznej, poczta, stacja pogotowia ratunkowego, policja, straż pożarna, szkoły, muzeum, bank oraz inne obiekty usługowo-handlowe. Dodatkowym atutem jest położony w centrum Rynku park wraz z zabytkową cysterną. Jednakże stan poszczególnych elementów architektury wymaga interwencji, gdyż na przestrzeni lat uległy one (w większości przypadków) samoistnej degradacji tracąc tym samym funkcjonalność oraz wpływając niekorzystnie na estetykę Miasta.

Na terenie miasta Piwniczna-Zdrój znajduje się wiele zabytkowych budynków i obiektów, które dodatkowo podnoszą jego atrakcyjność dla odwiedzających. Są to między innymi:

- Kościół p.w. Narodzenia NMP wzniesiony w latach 1881-1885 r.,
- Studnia miejska- „cysterna”- urządzenie przeciwpożarowe;
- Przystanek kolejowy drewniany z muru pruskiego z 1908/09 r.,
- Wille i budynki mieszkalne w różnych częściach miasta,
- Cmentarz choleryczny na Nakle.
- Cmentarz żydowski- kirkut nad Popradem.
- Zapora przeciw rumowiskowa na potoku Czercz, kamienna o wysokości 5 m, zamykająca zbiornik o pojemności ok. 9700 m³.

Do głównych problemów sfery przestrzennej miasta należy niedostateczne zagospodarowanie jego centralnej części oraz otoczenia Pijalni Wód Mineralnych. Konieczna jest poprawa jakości przestrzeni ścisłego centrum miasta, by w możliwie najbardziej efektywny sposób pełniła ona swoje funkcje, podkreślała miejski charakter Piwnicznej-Zdrój oraz integrowała lokalną społeczność i odwiedzających. Ponadto, podjęcia interwencji wymaga

najbliższe otoczenie Pijalni Wód Mineralnych, w szczególności tereny znajdujące się po drugiej stronie rzeki Poprad. Są to tereny zdegradowane, niezagospodarowane, z zaniedbaną zielenią oraz pozostałościami po zniszczonych budynkach. Ich odpowiednie zagospodarowanie mogłoby rozwiązać kolejny problem związany z przestrzenią miejską w Piwnicznej-Zdroju – niskie skomunikowanie centralnej części miasta z Pijalnią Wód Mineralnych, które wpływa negatywnie zarówno na ruch turystyczny (turyści często wybierają, czy odwiedzają zabytkową część miasta, czy Pijalnię Wód, trudno jest szybko i komfortowo, bez konieczności objeżdżania dużej części miasta samochodem, przedostać się z centrum do obszaru Pijalni i odwiedzić oba miejsca np. w czasie krótkiego spaceru), jak i na jakość życia mieszkańców (trudności z komunikacją pomiędzy poszczególnymi osiedlami, konieczność przemieszczania się samochodem).

3. Stan środowiska

Obszar całej Gminy Piwniczna-Zdrój położony jest na terenie Karpat Zachodnich w dwóch pasmach Beskidu Sądeckiego - Jaworzyny Krynickiej (od wschodu) i Radziejowej od zachodu. Centrum gminy, miasto Piwniczna-Zdrój położone jest w dolinie Popradu, prawego dopływu Dunajca, oddzielającego od siebie te pasma górskie. Rzeźbę krajobrazową kształtują wzniesienia górskie pasma Radziejowej i Jaworzyny Krynickiej. W krajobrazie górskim dominują lasy, w których wyróżnić można trzy piętra:

- Pogórza (las mieszane liściasto - iglaste)
- Regła dolnego (las bukowo-jodłowe)
- Regła górnego (bory świerkowe) występujące w najwyższych partiach pasma Radziejowej.

Lasy zajmują około 60 % powierzchni gminy. Tereny Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój położone są w terenie górskim, przy czym najniżej leży przysiółek Witkowskie (357 m n.p.m.), a najwyżej podszczytowe partie Wielkiego Rogacza (1140 m n.p.m.). Najwyższym szczytem górskim w na terenie gminy jest Eliaszkówka (1024 m n.p.m.).

Piwniczna leży w regionie bioklimatycznym VI „podgórskim i górskim”. Jest to uzdrowisko dolinne o typie bioklimatu umiarkowanie bodźcowym.

Piwniczna jako stacja klimatyczna znana była już od roku 1884. Posterunek meteorologiczny w Piwnicznej założono w 1911 r. Po II wojnie światowej obserwacje wznowiono w 1946 r.

Średnie roczne zachmurzenie wynosi w Piwnicznej 64% i jest nieco mniejsze niż w Żegiestowie i Muszynie. Najlepsze warunki solarne występują u schyłku lata i początku jesieni. Natomiast okres od maja do lipca charakteryzuje się nieco większym zachmurzeniem.

Wśród uzdrowisk leżących w dolinie Popradu Piwniczna- Zdrój odznacza się najwyższą temperaturą powietrza, zarówno średnią dobową (6,9 st. C), jak i mierzoną o godz. 12 GMT (11 st. C). Średnia roczna wilgotność względna powietrza w Piwnicznej-Zdroju wynosi 61%.

Średnia roczna suma opadów 805 mm prawie nie różni się od notowanych w innych uzdrowiskach usytuowanych w dolinie Popradu. Najwięcej dni z opadem obserwuje się w czerwcu, a następnie w grudniu oraz w maju i lipcu. Najmniej dni z opadem jest w październiku. Warunki opadowe charakteryzują się dużą zmiennością. Pokrywa śnieżna zalega przez 83 dni w roku.

W Piwnicznej-Zdroju przeważają wiatry z kierunku zachodniego i wschodniego. Największą prędkość wiatru notuje się w kwietniu. W Piwnicznej-Zdroju prawie nie pojawiają się silne wiatry (powyżej 20 km/h)

Normy zanieczyszczeń w Piwnicznej-Zdroju nie są przekraczane w stosunku do norm obowiązujących dla uzdrowisk. Co prawda zanieczyszczenie powietrza jest tu nieco większe niż np. w Żegiestowie, do czego przyczynia ruch samochodowy oraz duża zaciśność Piwnicznej-Zdroju. Nie sprzyja to samooczyszczaniu powietrza. Czynniki te powodują, że w okresie zimowym może dochodzić do okresowej, ponadnormatywnej koncentracji zanieczyszczeń.

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy jest ciepłownictwo. Emisja zanieczyszczeń pochodzi głównie z indywidualnych palenisk domowych, domów wczasowych i ośrodka sanatoryjnego (tzw. emisja niska). W gospodarstwach domowych podstawowym czynnikiem grzewczym jest węgiel kamienny, koks, miał węglowy. Udział paliw węglowych w ogrzewaniu gospodarstw domowych w gminie Piwniczna-Zdrój jest wysoki i wynosi powyżej 80 %. Źródła niskiej emisji mają negatywny wpływ na jakość powietrza, ponieważ w procesie ogrzewania budynków i wody użytkowej spalane są nieodnawialne surowce energetyczne, co powoduje emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery (szczególnie zły wpływ na jakość powietrza ma spalanie węgla kamiennego). Niekorzystny wpływ dostarczania ciepła i ciepłej wody użytkowej do mieszkań i obiektów użyteczności publicznej potęguje niska wydajność energetyczna budynków i systemów ich ogrzewania (nieocieplone ściany zewnętrzne i stropy, przestarzałe piece, itp.), która powoduje konieczność spalania większej ilości surowców do uzyskania pożądanego efektu, niż w budynkach nowych, o wysokiej klasie energetycznej. Dodatkowo, w kotłowniach i paleniskach indywidualnych spala się często także przedmioty z tworzyw nieprzeznaczonych do palenia (takich jak plastik, guma, tekstylia), przez co do atmosfery emitowane są szkodliwe związki chemiczne. Niska emisja szczególnie negatywnie wpływa na jakość powietrza w gęsto zabudowanych osiedlach i miejscowościach, gdzie zaburzona jest wentylacja i naturalny ruch powietrza, takich jak miasto Piwniczna-Zdrój.

Przez teren gminy przepływa rzeka Poprad (z południa na północ). Wpadają do niej od wschodu (dopływy prawobrzeżne) potoki Wierchomlanka, Łomniczanka Jaworzynka i Głębozanka, a od zachodu Czercz przepływający przez Kosarzyska.

Obszar gminy znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 437, Dolina rzeki Dunajec- Nowy Sącz.

Wody podziemne w rejonie Piwnicznej - Zdroju występują w obrębie dwóch pięter wodonośnych związanych z utworami:

- czwartorzędowymi - piaskami i żwirami akumulacji rzecznej;
- trzeciorzędowym – piaskowcowymi warstwami w utworach fliszowych.

W obrębie piętra trzeciorzędowego stwierdza się występowanie zarówno wód zwykłych jak i mineralnych. Wody zwykłe pochodzą z infiltracji opadów atmosferycznych zaś ich skład chemiczny kształtuje się w wyniku kontaktu ze skałami piaskowcowymi. Wody mineralne powstają w wyniku nasycenia wód zwykłych dwutlenkiem węgla, migrującym ku powierzchni z głębszych partii podłoża w systemie spękań i uskoków. W wyniku tego procesu woda nabiera większej agresywności w stosunku do skał otoczenia i rozpuszcza je bardziej intensywnie. W takich warunkach powstają wody mineralne typu szczaw, które rozślawiły w całej Polsce rejon doliny Popradu, w tym również Piwnicznej-Zdroju.

4. Struktura demograficzna

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2014 roku na terenie gminy Piwniczna-Zdrój mieszkało 10 677 osób, z czego 5 967 osób (55,9 %) to mieszkańcy miasta Piwniczna-Zdrój. W badanym dziesięcioletnim okresie, obejmującym lata 2005-2014, liczba mieszkańców gminy rosła, z niewielkimi wahaniami. Ogółem, w analizowanym okresie liczba mieszkańców gminy wzrosła o 353 osoby (3,4 %).

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Piwniczna-Zdrój w latach 2005-2014 (stan na 31.12.2014)

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Większą dynamikę wzrostu liczby mieszkańców odnotowano w mieście Piwniczna-Zdrój – w latach 2005-2014 liczba osób mieszkających w mieście wzrosła o 4,5 %. W tym samym okresie liczba mieszkańców miejscowości wiejskich zwiększyła się o 2,0 %.

Mieszkańcy gminy Piwniczna-Zdrój stanowią 5 % ludności powiatu nowosądeckiego. Pod względem liczby ludności gmina Piwniczna-Zdrój jest dziesiątą gminą powiatu.

Tabela 5. Liczba ludności poszczególnych gmin powiatu nowosądeckiego w 2014 roku

Jednostka	Liczba ludności (os.)
Grybów miasto	6063
Chelmiec	27386
Gródek nad Dunajcem	9194
Grybów	24617
Kamionka Wielka	10100
Korzenna	14197
Krynica-Zdrój	16862
Łabowa	5831
Łącko	16116
Łososina Dolna	10702
Muszyna	11693

Nawojowa	8424
Piwniczna-Zdrój	10667
Podegrodzie	12729
Rytro	3853
Stary Sącz	23396
POWIAT NOWOSĄDECKI	211830

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W badanym okresie korzystnie kształtowały się wartości przyrostu naturalnego na terenie gminy Piwniczna-Zdrój, pomimo ostatnio zaobserwowanego spadku jego wartości. W latach 2005-2014 przyrost naturalny był stale dodatni, w 2014 roku był niższy od średniej dla województwa (1,4) oraz dla powiatu (4,7).

Tabela 6. Przyrost naturalny w gminie Piwniczna-Zdrój w latach 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Piwniczna-Zdrój	3,4	6,4	5,0	4,8	5,2	2,3	5,1	3,6	1,4	1,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Saldo migracji w latach 2005-2014 było w większości lat ujemne. W 2014 roku różnica pomiędzy zameldowaniami a wymeldowaniami wynosiła -42.

Tabela 7. Saldo migracji w gminie Piwniczna-Zdrój w latach 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Piwniczna-Zdrój	-74	4	4	-3	-49	-36	-51	-45	-13	-42

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na podstawie analizy kształtowania się liczby mieszkańców w latach 2005-2014 oraz czynników mających na nią wpływ, można stwierdzić, iż liczba ludności gminy Piwniczna-Zdrój może w kolejnych latach w dalszym ciągu wykazywać niewielką tendencję wzrostową, z niewielkimi wahaniami. Potwierdza to prognoza sporządzona w oparciu o dane zawarte w „Programie na lata 2003-2030” (GUS):

Tabela 8. Prognoza liczby ludności gminy Piwniczna-Zdrój do 2023 roku

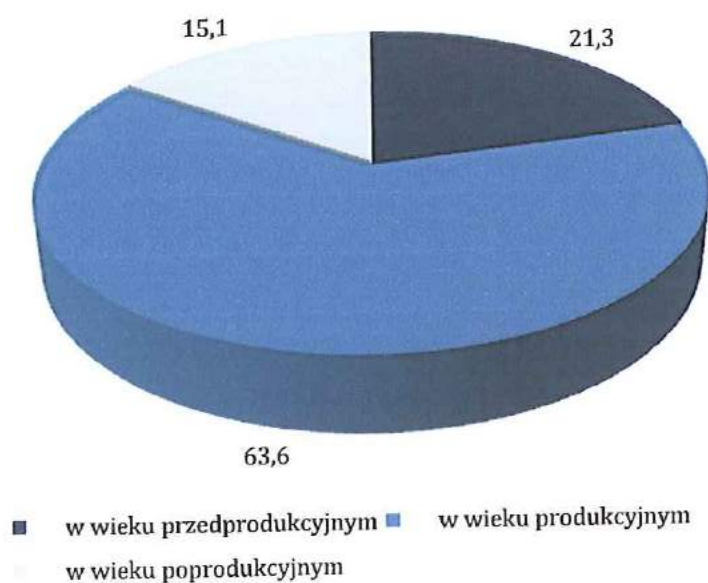
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba ludności	11,04	11,21	11,40	11,56	11,68	11,70	11,73	11,74

Źródło: Opracowano na podstawie „Programu na lata 2003-2030” (GUS)

Korzystnie przedstawia się podział mieszkańców gminy Piwniczna-Zdrój ze względu na ekonomiczne grupy wieku. Największy udział w liczbie mieszkańców gminy ogółem mają osoby w wieku produkcyjnym (63,6 %). Drugą pod względem liczebności grupę stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym (21,3 %).

Wykres 2. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem w gminie Piwniczna-Zdrój w 2014 roku

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem w gminie Piwniczna-Zdrój jest większy, niż wynosi średnia dla powiatu, natomiast mniejszy od średniej dla województwa, co oznacza, iż zjawisko starzenia się lokalnej społeczności postępuje wolniej na terenie gminy, niż regionu, ale szybciej, niż na terenie powiatu. Jednocześnie, gmina Piwniczna-Zdrój cechuje się najwyższym udziałem osób w wieku produkcyjnym w liczbie ludności ogółem.

Tabela 9. Porównanie udziału liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie gminy Piwniczna-Zdrój, powiatu nowosądeckiego i województwa małopolskiego w 2014 roku

	W wieku przedprodukcyjnym	W wieku produkcyjnym	W wieku poprodukcyjnym
Gmina Piwniczna-Zdrój	21,3 %	63,6 %	15,1 %
Powiat nowosądecki	23,6 %	62,3 %	14,1 %
Województwo małopolskie	19,0 %	62,8 %	18,2 %

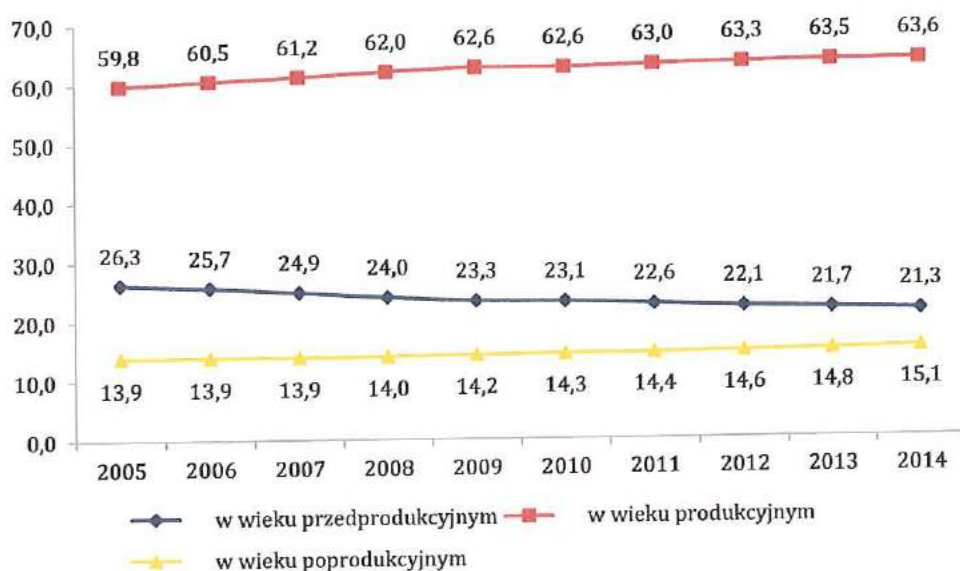
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Przewaga liczby osób w wieku przedprodukcyjnym nad liczbą osób w wieku poprodukcyjnym jest pozytywną cechą struktury demograficznej gminy, minimalizuje ryzyko wystąpienia zjawiska starzenia się społeczności gminnej i powiązanych z nim trudności (ubytek pracowników na rynku pracy, zwiększone obciążenia socjalne, itp.).

Analizując liczebność kobiet i mężczyzn w poszczególnych grupach wiekowych, można zauważyć, że kobiety zdecydowanie przeważają w grupie osób w wieku poprodukcyjnym, w grupie osób w wieku produkcyjnym liczniejsi są mężczyźni, natomiast w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym liczba osób obu płci jest porównywalna. Przewaga mężczyzn w liczbie osób w wieku produkcyjnym jest typowa dla obszarów wiejskich i mniejszych miast. Kobiety częściej kontynuują edukację na poziomie wyższym i częściej decydują się na życie w dużych ośrodkach miejskich. Największa różnica została odnotowana pomiędzy liczbą kobiet a mężczyzn w wieku poprodukcyjnym. Jest to wynikiem ogólnoeuropejskiego trendu – w krajach europejskich, a także w pozostałych wysoko rozwiniętych krajach na całym świecie, średnia długość życia kobiet jest dłuższa od średniej długości życia mężczyzn.

Pomimo korzystnego kształtowania się podziału ludności ze względu na ekonomiczne grupy wieku, negatywnym zjawiskiem sfery demograficznej gminy jest obserwowany od kilku lat systematyczny spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Udział obu grup w liczebności ogółem systematycznie się zmienia na korzyść osób w wieku poprodukcyjnym i za kilka lat przewaga liczebna osób w wieku przedprodukcyjnym nad osobami w wieku poprodukcyjnym może zostać zniwelowana.

Wykres 3. Udział poszczególnych grup ludności gminy Piwniczna-Zdrój według ekonomicznych grup wieku w liczbie mieszkańców ogółem w latach 2005-2014 (w %)

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W najbliższych latach przewidywane jest utrzymanie się tego trendu i dalszy wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy systematycznym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Trend ten został zdiagnozowany na całym obszarze powiatu nowosądeckiego. Zjawisko wzrostu udziału osób w podeszłym wieku w ogólnej liczbie mieszkańców, zwane także zjawiskiem starzenia się społeczeństw, jest jednym z najbardziej charakterystycznych trendów demograficznych większości krajów Europy i Ameryki Północnej. Cechuje ono zarówno kraje o najbardziej rozwiniętych gospodarkach, jak również grupę państw o niższym poziomie rozwoju, w których tryb życia społeczeństw, cechy struktury demograficznej i różnorodne zjawiska socjologiczne mają podobny przebieg. Do głównych przyczyn i czynników wpływających na wielkość zjawiska należą:

- wydłużenie przeciętnej długości życia ludzkiego,
- rozwój medycyny,
- spadek dzietności.

Coraz większy udział osób starszych w społeczeństwie powoduje wzrost kosztów ubezpieczeń społecznych oraz wzrost zapotrzebowania na świadczenia zdrowotne i socjalne.

W Polsce także odnotowano występowanie zjawiska starzenia się społeczeństwa. W 2005 roku udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ludności kraju ogółem wynosił 20,6%, w 2014 roku zmniejszył się do 18,0%. W tych samych latach udział osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 15,4% w 2005 roku do 19,0% w 2014 roku. W województwie małopolskim w analogicznym okresie udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym spadł z 21,6% do 18,1%, podczas gdy stosunek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym do liczby mieszkańców ogółem wzrósł z 16,5% do 19,5%. (źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS).

Sporządzone prognozy wskazują na to, iż zjawisko starzenia się lokalnej społeczności na terenie gminy Piwniczna-Zdrój będzie się nasilać, co niesie za sobą określone konsekwencje: m.in. wzrost liczby seniorów, zwiększone zapotrzebowanie na świadczenia zdrowotne, większy popyt na usługi skierowane do osób starszych.

Ponadto, miasto Piwniczna-Zdrój cechuje się następującymi wskaźnikami dotyczącymi sfery demograficznej:

Tabela 10. Ważniejsze wskaźniki demograficzne miasta Piwniczna-Zdrój na tle powiatu nowosądeckiego w 2014 roku

wyszczególnienie	Piwniczna-Zdrój	powiat nowosądecki	charakter wskaźnika na tle powiatu
kobiety na 100 mężczyzn	102	101	neutralny
małżeństwa na 1000 ludności	6,7	6,3	pozytywny
urodzenia żywe na 1000 ludności	9,7	12,3	negatywny
zgony na 1000 ludności	8,5	7,4	negatywny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.polskawliczbach.pl

5. Bezrobocie i rynek pracy

Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, stopa bezrobocia dla powiatu nowosądeckiego wynosiła w grudniu 2015 roku 13,6 % i była wyższa od średniej dla regionu (8,4 %).

W latach 2014-2015 stopa bezrobocia na terenie powiatu była wyższa od wskaźnika dla regionu. Największa różnica pomiędzy wskaźnikiem powiatowym a wojewódzkim w badanym okresie została odnotowana w styczniu 2014 roku (6,3 %), natomiast najniższa – w czerwcu 2015 (4,1 %).

Tabela 11. Porównanie stopy bezrobocia w powiecie nowosądeckim i w województwie małopolskim w poszczególnych miesiącach roku 2014 i 2015

	2014 r.												2015 r.											
	I	II	III	IV	V	VI	VI I	VI II	IX	X	XI	XI I	I	II	III	IV	V	VI	VI I	VI II	IX	X	XI	XII
Powiat nowosądecki	18,3	18,2	17,9	16,8	16,0	15,4	14,9	14,6	14,4	14,1	14,5	14,6	15,2	15,2	14,9	14,1	13,4	12,9	12,9	12,8	12,9	12,9	13,1	13,6
WOJ. MAŁO POLSKIE	12,0	12,0	11,7	11,2	10,7	10,3	10,1	10,0	9,8	9,6	9,7	9,9	10,3	10,3	10,1	9,6	9,2	8,8	8,6	8,5	8,3	8,2	8,2	8,4

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Nowosądeckiego (stan na III kwartał 2015), liczba bezrobotnych mieszkańców gminy Piwniczna-Zdrój zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wynosiła 491 osób (5,2 % wszystkich bezrobotnych na terenie powiatu), wśród których 63,1 % stanowiły kobiety. Poniższa tabela prezentuje strukturę osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP dla Powiatu Nowosądeckiego na koniec III kwartału 2015 roku:

Tabela 12. Dane dotyczące liczby i struktury bezrobotnych na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój (stan na III kwartał 2015 r.)

Wyszczególnienie	Piwniczna-Zdrój		powiat nowosądecki		%
	liczba	%	liczba	%	
Liczba bezrobotnych – ogółem, w tym:	491	100	9490	100	5,2
mężczyźni	181	36,9	3605	38,0	5,0
kobiety	310	63,1	5885	62,0	5,3
Bezrobotni wg wykształcenia	491	100	9490	100	5,2
wyższe	69	14,1	1413	14,9	4,9

policealne i średnie zawodowe	138	28,1	2635	27,8	5,2
średnie ogólnokształcące	55	11,2	978	10,3	5,6
zasadnicze zawodowe	148	30,1	3114	32,8	4,8
podstawowe i niepełne podstawowe	81	16,5	1350	14,2	6,0
Bezrobotni wg okresu pozostawania bez pracy	491	100	9490	100	5,2
do 1	67	13,6	1280	13,5	5,2
1-3	72	14,7	1462	15,4	4,9
3-6	86	17,5	1195	12,6	7,2
6-12	86	17,5	1778	18,7	4,8
12-24	72	14,7	1474	15,5	4,9
pow. 24 m-cy	108	22,0	2301	24,2	4,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP dla Powiatu Nowosądeckiego.

Zwraca uwagę fakt, iż najwięcej bezrobotnych jest wśród osób z wykształceniem zawodowym oraz pozostających bez pracy ponad 24 miesiące. Powyższe dane wskazują, iż na terenie gminy Piwniczna-Zdrój oraz całego powiatu problemem jest długotrwałe bezrobocie (trwające ponad 2 lata) wśród osób mających stosunkowo niskie kwalifikacje. Konieczne jest podejmowanie takich działań, które generować będą miejsca pracy dla osób bezrobotnych z tych grup. Dużą szansę na poprawę sytuacji stanowi rozwój branży turystycznej oraz obsługa ruchu turystycznego. W usługach turystycznych i okołoturystycznych często dla pracodawców liczą się bardziej indywidualne predyspozycje (np. umiejętność pracy z ludźmi, sumienność i dobra organizacja czasu), niż wykształcenie. Dlatego też, poprawa atrakcyjności miasta Piwniczna-Zdrój, która ma na celu między innymi zwiększenie liczby odwiedzających, podniesienie popytu na usługi branży turystycznej i uzdrowiskowej oraz, co za tym idzie, tworzenie nowych miejsc pracy tego typu, może przyczynić się do zmniejszenia skali tych zjawisk.

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Krakowie, w 2013 roku na terenie gminy Piwniczna-Zdrój zatrudnionych było 1 077 osób (statystyki nie obejmują zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie), co stanowiło 4,6 % wszystkich osób zatrudnionych na terenie powiatu. W mieście Piwniczna-Zdrój pracowało 700 osób, co stanowiło 65,0 % pracujących na terenie gminy.

Tabela 13. Liczba osób pracujących na terenie gminy Piwniczna-Zdrój i powiatu nowosądeckiego w 2013 roku

	Ogółem		Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	Przemysł, budownictwo	Usługi
	ogółem	w tym kobiety			
Powiat nowosądecki	23219	11132	330	8936	13953
Gmina Piwniczna-Zdrój	1077	530	40	301	736
Miasto Piwniczna-Zdrój	700	352	33	219	448

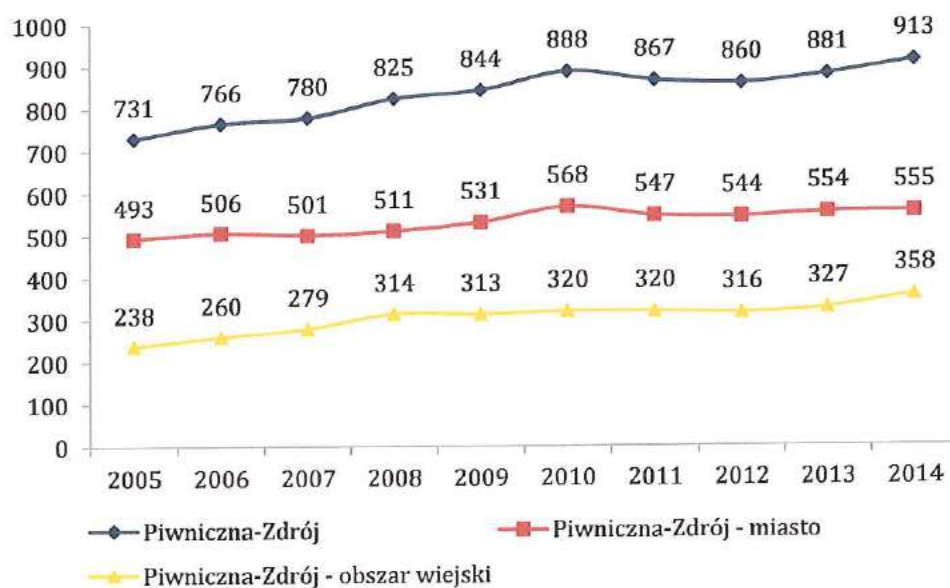
Źródło: Województwo Małopolskie. Podregiony. Powiaty. Gminy 2014

Kobiety stanowią 49,2 % wszystkich pracujących na terenie gminy Piwniczna-Zdrój (analogiczny wskaźnik dla powiatu wynosi 47,9 %). Podobnie jak na obszarze całego powiatu, na terenie gminy Piwniczna-Zdrój największy udział w liczbie pracujących posiadają zatrudnieni w usługach (68,3 %). Duże znaczenie dla lokalnego rynku pracy ma sektor usług nierynkowych. Jest to charakterystyczne dla mniejszych ośrodków miejskich i obszarów wiejskich, gdzie do głównych pracodawców należą urzędy, szkoły publiczne i inne instytucje o charakterze publicznym. Niski jest odsetek pracujących w rolnictwie, jednak w powyższych statystykach nie ujmuje się podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie. Konieczne jest położenie nacisku na wzrost liczby miejsc pracy w usługach rynkowych, w tym w szczególności turystycznych i około turystycznych, umożliwiających wykorzystanie posiadanego przez gminę potencjału do rozwoju turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego.

6. Gospodarka

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2014 roku na terenie gminy Piwniczna-Zdrój działalność prowadziło 913 podmiotów gospodarki narodowej. Ich liczba w latach 2005-2014 rosła, wykazując się dużą dynamiką. Ogółem, w stosunku do roku 2005, liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 182 (24,9%). Większość podmiotów prowadzi działalność na terenie miasta Piwniczna-Zdrój (60,8% podmiotów ogółem w 2014 roku).

Wykres 4. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Piwniczna-Zdrój, miasta Piwniczna-Zdrój i obszarów wiejskich gminy w latach 2005-2014

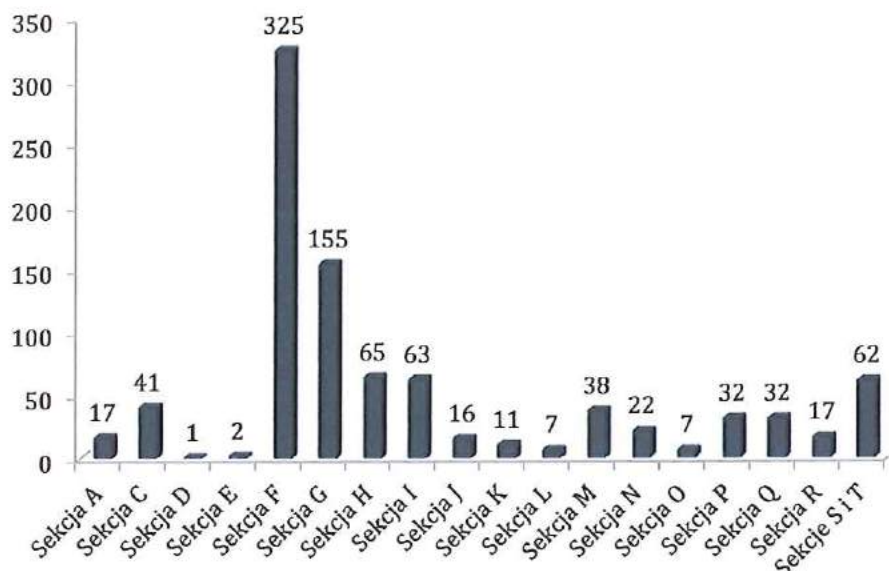

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Obszar wiejski cechuje się znacznie wyższą dynamiką wzrostu liczby podmiotów gospodarczych. W badanym okresie liczba przedsiębiorstw działających na obszarze wiejskim wzrosła o 120 (50,4 %), podczas gdy na terenie miasta przybyły 62 podmioty gospodarcze, (wzrost o 12,5 %).

Pod względem branż, dominują podmioty sekcji F według klasyfikacji PKD 2007 – budownictwo. W 2014 roku stanowiły one 35,6% wszystkich podmiotów. Drugą pod względem liczebności podmiotów gospodarczych branżą jest handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów, motocykli oraz artykułów gospodarstwa domowego. (sekcja G) – 17,0 %.

Wykres 5. Podział podmiotów gospodarczych w gminie Piwniczna-Zdrój ze względu na rodzaj działalności (wg sekcji PKD 2007) w 2014 roku

- A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- B – górnictwo i wydobywanie,
- C – przetwórstwo przemysłowe,
- D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,
- F – budownictwo,
- G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- H – transport i gospodarka maszynowa,
- I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- J – informacja i komunikacja, pośrednictwo finansowe,
- K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa,
- L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
- O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
- P – edukacja

Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna

R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

S - pozostała działalność usługowa

T - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy Piwniczna-Zdrój dominują tradycyjne branże – handel oraz budownictwo. Wciąż na terenie gminy zbyt mało zlokalizowanych jest firm przemysłu wysokich technologii i nowoczesnych usług, co powoduje, iż osoby posiadające wysokie kwalifikacje, wyspecjalizowane w innowacyjnych branżach poszukują pracy w położonym w pobliżu Nowym Sączu lub Krakowie. Miasto Piwniczna-Zdrój byłaby szczególnie dobrym miejscem lokalizacji innowacyjnych zakładów, które wymagają dobrego stanu środowiska (np. przemysł farmaceutyczny), jednak atrakcyjność miasta dla inwestorów tego typu jest niewielka – miasto jest małe, położone w górach oraz na peryferiach województwa, stąd głównym kierunkiem rozwoju jego sfery gospodarczej powinna być branża turystyczna i pełne wykorzystanie istniejących walorów i uwarunkowań. Niemniej jednak, podnoszenie ogólnej atrakcyjności miasta oraz wzmacnianie jego miejskiego charakteru i oddziaływania jako ośrodka gospodarczego i turystycznego, przyczyniłoby się do zwiększenia zainteresowania miastem u dużych inwestorów, zwłaszcza tych, których celem byłby rynek zagraniczny (bliskość Słowacji).

Wskaźnik aktywności gospodarczej gminy, określony jako liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności, zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS w 2014 roku wynosił 856 i był niższy od średniej dla województwa małopolskiego (1059) natomiast wyższy od średniej dla powiatu nowosądeckiego (709).

7. Turystyka

Gmina Piwniczna-Zdrój posiada dogodne warunki do rozwoju turystyki. Jej obszar cechuje się wysokimi walorami turystyczno-przyrodniczymi, miasto Piwniczna-Zdrój posiada status uzdrowiska, a rozwój turystyki, wzmocnienie jej roli w lokalnej gospodarce oraz wykorzystanie istniejącego potencjału należy do głównych kierunków rozwoju gminy. Rozwojowi turystyki na przedmiotowym obszarze sprzyja położenie w pobliżu Nowego Sącza, zadowalająca dostępność komunikacyjna, wzrastająca popularność turystyki, rokrocznie rosnąca liczba osób odwiedzających województwo małopolskie.

Zgodnie z raportem Badanie ruchu turystycznego w województwie małopolskim w 2015 roku (Pracownia Analiz Społecznych Ipsylon oraz Pracownia Badawcza Bosqo), w 2015 roku

województwo małopolskie odwiedziło 13,9 mln turystów. Ich liczba wzrosła o 6,2%, a ich wydatki w regionie były większe o 18,7% w porównaniu do poprzedniego roku. Turyści najczęściej wskazywali następujące cele przyjazdów: wypoczynek, turystyka aktywna oraz zwiedzanie zabytków. Badanie wykazało rosnącą popularność aktywnego wypoczynku w górach, co stanowi szansę dla takich gmin jak Piwniczna-Zdrój.

Zgodnie z monitoringiem ruchu turystycznego prowadzonym przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego, w 2014 roku w trzech znajdujących się na terenie gminy Piwniczna-Zdrój punktach monitorujących ruch turystyczny (Niemcowa, Obidza, Wierchomla) odnotowano łącznie 72 364 wejść. Najwięcej wejść miało miejsce w Obidzy (43 201), najmniej w Niemcowej (5 789). Najbardziej uczęszczane dni we wszystkich trzech punktach pomiarowych odnotowano w maju, czerwcu, sierpniu, wrześniu i październiku

Do czynników hamujących rozwój branży turystycznej na terenie gminy należy między innymi niedostateczny poziom rozwoju infrastruktury turystycznej oraz niedostateczna liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność związaną z obsługą odwiedzających.

Podstawową działalnością ukierunkowaną na obsługę turystów jest działalność związana z usługami gastronomicznymi i zakwaterowaniem. Klasyfikacja PKD 2007 grupuje podmioty gospodarcze tego typu w sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. Poniższa tabela prezentuje liczbę podmiotów tej sekcji na terenie gminy Piwniczna-Zdrój w porównaniu do obszaru powiatu nowosądeckiego i województwa małopolskiego.

Tabela 14. Porównanie liczby podmiotów sekcji I na terenie gminy Piwniczna-Zdrój, powiatu nowosądeckiego oraz województwa małopolskiego w 2014 roku

	Gmina Piwniczna- Zdrój	Powiat nowosądecki	Województwo małopolskie
Liczba podmiotów sekcji I	63	609	13 578
Udział podmiotów sekcji I w liczbie podmiotów ogółem	6,9 %	4,1%	3,8%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy Piwniczna-Zdrój funkcjonują 63 podmioty sekcji I, stanowią one 6,9 % podmiotów gospodarczych ogółem. Gmina Piwniczna-Zdrój charakteryzuje się wyższym udziałem podmiotów sekcji I w podmiotach ogółem, niż wynosi średnia dla powiatu i województwa małopolskiego.

Do właściwej obsługi turystów konieczna jest przede wszystkim odpowiednio rozwinięta baza noclegowa. Na terenie gminy Piwniczna-Zdrój w 2014 roku działało 18 całorocznych obiektów noclegowych, w tym 3 hotele.

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2014 roku w porównaniu do wskaźników wojewódzkich, zarówno gmina Piwniczna-Zdrój, jak i powiat nowosądecki prezentują się korzystniej w stosunku do średniej dla województwa.

Tabela 15. Porównanie wskaźników dotyczących obiektów noclegowych w gminie Piwniczna-Zdrój, powiecie nowosądeckim i województwie małopolskim w 2014 roku

Turystyczne obiekty noclegowe - wskaźniki				
ogółem		Gmina Piwniczna- Zdrój	Powiat nowosądecki	województwo małopolskie
ogółem	ob.	18	162	1418
hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe	ob.	5	46	449
miejsca noclegowe na 1000 ludności				
ogółem	msc.	141,09	59,14	25,92
hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe	msc.	45,94	18,16	12,05
udzielone noclegi na 1000 ludności				
ogółem	-	16 975,44	7828,75	3021,89
hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe	-	5 315,83	1973,75	1746,22
korzystający z noclegów na 1000 ludności				
ogółem	osob a	3 562,95	1379,69	1114,22
hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe	osob a	1 782,41	657,51	801,62

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Powyższe wskaźniki wskazują, iż baza noclegowa na terenie gminy Piwniczna-Zdrój oraz powiatu nowosądeckiego jest lepiej rozwinięta, niż na obszarze całego regionu, co ma korzystny wpływ na wykorzystanie przez gminę posiadanego potencjału turystycznego i uzdrowiskowego.

Posiadające status uzdrowiska miasto Piwniczna-Zdrój, dzięki swojemu specyficznemu, górskiemu położeniu oraz wysokim walorom przyrodniczo-krajobrazowym jest jednym z chętniej odwiedzanych miejsc w Małopolsce, a turystyka stanowi ważną branżę lokalnej gospodarki. Z tego powodu, odpowiedni poziom rozwoju infrastruktury turystycznej stanowi jeden z ważnych kierunków polityki prorozwojowej miasta, warunkuje wykorzystanie istniejącego potencjału turystycznego oraz ma istotny wpływ na funkcjonowanie jego sfery gospodarczej.

Ze względu na dogodne ukształtowanie terenu oraz warunki atmosferyczne, miasto i gmina Piwniczna-Zdrój jest także ośrodkiem sportów zimowych, wśród których

najpopularniejsze jest narciarstwo. Na terenie gminy funkcjonuje 15 wyciągów narciarskich (dwie stacje narciarskie – Kokuszka i Wierchomla Mała), wypożyczalnie sprzętu, szkółki narciarskie. Ponadto, organizowane są kuligi, istnieje możliwość wypożyczenia skutera śnieżnego, przy obiektach działają punkty gastronomiczne i stołówki. Ponadto, na terenie miasta i gminy funkcjonuje ośrodek jazdy konnej.

Podstawowe dane dotyczące funkcjonowania infrastruktury turystycznej na terenie miasta Piwniczna-Zdrój:

1. Sanatorium, domy wypoczynkowe, gospodarstwa agroturystyczne, schroniska, domy noclegowe:
 - o sanatorium leczniczo-uzdrowiskowe „Limba”: 1
 - o domy wypoczynkowe, pensjonaty, ośrodki campingowe, schroniska turystyczne, baczówki: 30
 - o gospodarstwa agroturystyczne: 14
2. Inne:
 - o ośrodki narciarstwa i wypoczynku zimowego (Wierchomla Mała, Kokuszka): 2
 - o Leśny Park Zdrojowy,
 - o Park Węgielnik – Skałki,
 - o Trasy rekreacyjno - biegowe na Obidzy,
 - o Punkty widokowe – wieża widokowa na Eliaszówce, platforma widokowa w Parku Węgielnik-Skałki,
 - o Park Zdrojowy z Pijalnią Wód,
 - o Otwarte kąpielisko na Radwanowie (kompleks basenów otwartych),
 - o Lodowisko na Radwanowie,
 - o Hala sportowo-widowiskowa.
3. Szlaki Turystyczne:
 - o Liczne szlaki turystyczne piesze jak również rowerowe m.in. na Radziejową (1262 m n.p.m.), Wieli Rogacz (1182 m n.p.m.), Eliaszówkę (1024 m n.p.m.) na której znajduje się 20m wieża widokowa, Niemcową (1001m n.p.m.), Łabowską Halę (1064m n.p.m.), Pisaną Halę (1043m n.p.m.).
4. Trasy Rowerowe
 - o Kosarzyska - Zaczerczyk - Piwniczna /dł. trasy 10,5 km; różnica poziomów 270 m, stopień trudności-średnia/,
 - o Sucha Dolina - Obidza - Rogacz - Niemcowa - Błankowa - Kosarzyska /dł. trasy 18 km; różnica poziomów 580 m; stopień trudności - bardzo trudna/,
 - o Sucha Dolina - Zwór - Świni Groń - Piwowarówka - Piwniczna /dł. trasy 11,5 km; różnica poziomów 360 m; stopień trudności - bardzo trudna/,

- Piwniczna Zawodzie - Skorupy - Jarzębaki - Łomnica Zdrój - Piwniczna /dł. trasy 15,5 km; różnica poziomów 340 m; stopień trudności -średnia/,
- Piwniczna Zawodzie - Skorupy - Jarzębaki - Kokuszka - Piwniczna /dł. trasy 11 km; różnica poziomów -350 m; stopień trudności -średnia/.

W toku analizy obecnej sytuacji związanej z poziomem rozwoju infrastruktury turystycznej na terenie miasta Piwniczna-Zdrój zidentyfikowano braki w infrastrukturze okołoturystycznej oraz pogarszający się jej stan jako jeden z czynników hamujących rozwój tej branży lokalnej gospodarki. Wpływa to też na zanikanie funkcji turystycznej niektórych obszarów miasta. Niekorzystnie na rozwój funkcji turystycznych wpływa niedostateczna dostępność komunikacyjna niektórych dzielnic oraz niepełne wykorzystanie terenów położonych nad rzeką Poprad.

Miasto Piwniczna-Zdrój jest znane ze swych naturalnych zasobów wód mineralnych i z funkcjonującego w oparciu o nie uzdrowiska. Pierwszego odwiertu wody mineralnej dokonano w 1932 i wtedy też wybudowano łazienki i pijalnię wody mineralnej, a miasto uzyskało status uzdrowiska. Obecnie, w mieście funkcjonuje sanatorium leczniczo-uzdrowiskowe, pijalnia wód mineralnych oraz zakład butelkowania wód mineralnych. Ujęcia wód mineralnych znajdują się w dzielnicy Zawodzie, położonej we wschodniej części miasta. Usytuowany jest tam wspomniany zakład sanatoryjny, pijalnia wód oraz zakład ich butelkowania, otoczone parkiem zdrojowym. Dla funkcji wypoczynkowo-turystycznych miasta duże znaczenie mają tereny zielone z wieloma ścieżkami spacerowymi, usytuowane na górze Kicarz. Obszar otoczenia strefy uzdrowiskowej wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych i naprawczych. Szczególnej interwencji wymagają tereny znajdujące się po drugiej stronie rzeki Poprad. Są to tereny zdegradowane, niezagospodarowane, z zaniedbaną zielenią oraz pozostałościami po zniszczonych budynkach. Dalsza ich degradacja może prowadzić do zaburzenia turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowiskowej funkcji całego otoczenia Pijalni, konieczne jest więc wzmocnienie i wykorzystanie istniejących uwarunkowań oraz potencjału. W związku z tym, że miasto Piwniczna-Zdrój jest w dużej mierze znana dzięki zasobom wód mineralnych i uzdrowisku, utrata tych walorów miałaby bardzo negatywne konsekwencje dla lokalnej gospodarki i branży turystycznej. Rewaloryzacja otoczenia obszaru zdrojowo-uzdrowiskowego należy więc do priorytetowych zadań naprawczych i jest jednym z głównych kierunków rozwoju Gminy.

Konieczność rozwoju infrastruktury turystycznej oraz wzmocnienia wpływu turystyki na lokalną gospodarkę sygnalizują także mieszkańcy. W ankiecie mającej na celu ocenę obecnej jakości życia na terenie gminy oraz wskazanie dalszych kierunków jej rozwoju, poziom rozwoju bazy turystyczno-wypoczynkowej w przeważającej liczbie głosów został oceniony jako średni (37%), natomiast wykorzystanie walorów gminy do rozwoju turystyki zebrało tyle samo ocen

„zły”, jak i „średni” (37%). Do głównych problemów związanych z rozwojem gminy zaliczono niedostateczną promocję gminy, niedostateczną liczbę atrakcji turystycznych, niedostatecznie zagospodarowaną i atrakcyjną turystycznie przestrzeń, niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę turystyczno-wypoczynkową. Wśród kierunków działań, które powinny być priorytetowe dla rozwoju gminy, najczęściej wskazań (można było wskazać więcej, niż 1 kierunek) otrzymał „Rozwój turystyki jako ważnej gałęzi lokalnej gospodarki, wykorzystanie turystycznego potencjału gminy” (68%), wysoko oceniona została także konieczność rozwoju bazy turystyczno-wypoczynkowej (41%). Wśród priorytetowych inwestycji rozwojowych wskazywano między innymi rozbudowę sieci tras narciarskich, budowę wyciągów narciarskich, rozbudowę i unowocześnienie sanatorium, rozbudowę ścieżek rowerowych oraz inwestycje związane z poprawą atrakcyjności przestrzeni i zwiększenia jej wykorzystania na rzecz turystyki i rekreacji. Wyniki badania ankietowego wskazują, iż mieszkańcy są świadomi konieczności rozwoju turystyki, w oparciu o posiadane przez gminę walory i zasoby oraz postulują przeprowadzenie przedsięwzięć, które mogą poprawić obecną sytuację w tym zakresie.

8. Infrastruktura techniczna

8.1. Sieć drogowa

Połączenia komunikacyjne zapewniają miastu szlaki drogowe (droga krajowa Nr 87 o długości – 28 km, na trasie – Nowy Sącz – Stary Sącz – Piwniczna-Zdrój – granica państwa oraz droga wojewódzka Nr 971, na trasie – Krynica-Zdrój – Piwniczna-Zdrój) i kolejowe (zelektryfikowana linia kolejowa Tarnów – Muszyna – granica państwa w Leluchowie, w granicach której ruch lokalny odbywa się między przystankami w znajdujących się w sołectwach części gminnej jednostki tj.: Młodowie, Łomnicy-Zdroju, Wierchomli Wielkiej i Żubrzyku oraz na terenie miejskim). Zwrócić uwagę należy również na fakt, że przystanek na terenie miasta obsługuje ponadto pociągi międzynarodowe oraz pociągi krajowe. Za główny problem związany z lokalną siecią drogową należy wskazać niedostatecznie dobrą jakość dróg oraz brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych.

8.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Ukształtowanie terenu gminy Piwniczna-Zdrój uniemożliwia budowę jednolitego systemu sieci wodociągowej zarówno w Piwnicznej-Zdroju, jak i w pozostałych miejscowościach gminy. Istniejące warunki powodują, że wodę pitną dla mieszkańców i na potrzeby gospodarcze Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój pokrywają ujęcia własne, a woda rozprowadzana jest wodociągami lokalnymi – główne z nich to : wodociąg Miasta, wodociąg Łomnicy i wodociąg Zawodzie.

Na terenie Miasta i Gminy Piwniczna – Zdrój funkcjonują 2 oczyszczalnie ścieków. Oczyszczalnia w Piwnicznej-Zdroju, typu BIOCOMPACT zmodernizowana w 2003 roku. Przepustowość oczyszczalni (zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym) wynosi 710m³/d. Docelowo planowana jest jej rozbudowa o kolejny reaktor i doprowadzenie do przepustowości 1300 m³/dobę.

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2014 roku na terenie gminy Piwniczna-Zdrój długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej wynosiła 21,3 km, natomiast długość czynnej sieci kanalizacyjnej – 40,0 km.

Według danych za 2014 rok, z sieci wodociągowej korzystało 3463 mieszkańców gminy, a z sieci kanalizacji sanitarnej 4956 osób. Podstawowe dane dotyczące poziomu rozwoju gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy przedstawia poniższa tabela:

Tabela 16. Poziom rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie Piwniczna-Zdrój w 2014 roku

Wodociągi		
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	21,3
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	573
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	41,8
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	3463
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	3,9
Kanalizacja		
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	40,0
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1015
ścieki odprowadzone	dam ³	150
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	4956

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Z sieci wodociągowej w 2014 roku korzystało 32,5 % mieszkańców gminy Piwniczna-Zdrój, natomiast z sieci kanalizacji sanitarnej – 46,5 %. W przypadku stopnia zwodociągowania, gmina Piwniczna-Zdrój jako całość posiada wskaźnik niższy od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Niższe są też wartości wskaźnika w rozbiciu na miasta i obszary wiejskie. Pod względem stopnia skanalizowania, gmina Piwniczna-Zdrój jako całość prezentuje się niekorzystnie na tle regionu, natomiast wartość wskaźnika jest wyższa od średniej powiatowej. W przypadku miasta Piwniczna-Zdrój jej skanalizowanie jest niższe od wskaźnika powiatowego i wojewódzkiego, natomiast odwrotna sytuacja ma miejsce przy porównaniu obszarów

wiejskich, które w gminie Piwniczna-Zdrój cechują się najkorzystniejszymi wartościami wskaźnika skanalizowania.

Tabela 17. Porównanie stopnia zwodociągowania i stopnia skanalizowania gminy Piwniczna-Zdrój powiatu nowosądeckiego i województwa małopolskiego w 2014 roku

	Gmina Piwniczna-Zdrój	Miasto Piwniczna-Zdrój	Obszary wiejskie gminy
Stopień zwodociągowania	32,5	27,0	39,4
Stopień skanalizowania	46,5	55,0	35,6
	Powiat nowosądecki	Powiat nowosądecki miasta	Obszary wiejskie powiatu
Stopień zwodociągowania	50,9	68,8	47,1
Stopień skanalizowania	35,9	70,6	28,6
	Województwo małopolskie	Województwo małopolskie - miasta	Obszary wiejskie województwa
Stopień zwodociągowania	80,5	95,1	66,7
Stopień skanalizowania	59,8	87,1	33,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenach nieskanalizowanych w przeważającej części nieczystości sanitarne z budynków niepodłączonych do kanalizacji komunalnej odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, znajdujących się na terenach posesji. Obniża to znacznie standardy sanitarne obszaru oraz sprawia właścicielom posesji, na których znajdują się zbiorniki, wiele problemów związanych ze zbieraniem się ścieków oraz z ich wywożeniem (należy między innymi zapewnić dostęp wozom asenizacyjnym do zbiorników, utrzymywać szczelność zbiorników, itp.). Coraz bardziej popularne stają się natomiast oczyszczalnie przydomowe.

Niedostateczny rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na obszarach zamieszkałych, zabudowanych powoduje duże zagrożenie dla środowiska naturalnego oraz wód powierzchniowych i podziemnych. Zwiększa się ryzyko przedostania ścieków bytowych do otoczenia, co spowodować może zanieczyszczenia gleb i wód oraz stanowić może duże zagrożenie epidemiologiczne. Niewłaściwa gospodarka wodno-ściekowa może pogorszyć jakość środowiska naturalnego gminy, a także niekorzystnie wpłynąć na funkcjonowanie ekosystemów znajdujących się na przedmiotowym obszarze. Jest to szczególnie istotne ze względu na posiadane przez gminę zasoby wód mineralnych.

8.3. Energia elektryczna

Na terenie gminy nie ma elektrowni, ani elektrociepłowni. Linia wysokiego napięcia 110 kW przebiega przez miejscowości Witkowskie – Borownice - Piwniczna - Zdrój - Czercz - Zapotok - Majerz - Łomnica Zdrój - Wierchomla Wielka - Wierchomla Mała.

Linie niskiego napięcia doprowadzają energię elektryczną do poszczególnych miejscowości i przysiółków. Na terenie miasta i gminy Piwniczna - Zdrój znajdują się 22 stacje trafo (transformatory).

8.4. Ciepłownictwo

Dominującym źródłem ciepła dla domów prywatnych oraz wszystkich obiektów użyteczności publicznej, sanatoriów i domów wypoczynkowych są kotłownie na olej opałowy. W zabudowaniach mieszkalnych wykorzystywane są takie nośniki energii jak olej opałowy, gaz propan-butan, eko-groszek, węgiel i drewno. Niestety w sezonie grzewczym do opalania pieców wykorzystywane są ze względów oszczędnościowych najgorsze gatunki węgla, zdarza się także spalanie odpadów.

Predysponowanym dla gminy Piwniczna-Zdrój źródłem ciepła jest energia pozyskiwana z promieni słonecznych. Gmina znajduje się w rejonie gdzie roczne nasłonecznienie wynosi około 1300 kWh/m².

8.5. Gospodarka odpadami

Od 1 lipca 2013 roku obowiązuje nowy system gospodarki odpadami. Gmina zobowiązana jest zorganizować system gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnie z zapisami ustawy oraz z uwarunkowaniami miejscowymi. Odpady komunalne są odbierane wyłącznie z gospodarstw domowych, na których zamieszkują mieszkańcy. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady (prowadzący działalność gospodarczą, różnego rodzaju instytucje, zakłady pracy, itp.), są zobowiązani posiadać indywidualne umowy na odbieranie odpadów komunalnych z podmiotem uprawnionym do ich odbioru.

9. Lecznictwo uzdrowiskowe

9.1. Informacje ogólne

Uzdrowisko Piwniczna-Zdrój wypracowało silną pozycję na rynku leczeniu schorzeń górnych dróg oddechowych, schorzeń dolnych dróg oddechowych, schorzeń układu

pokarmowego, schorzeń narządu ruchu, otyłości, stanów nerwicznych i stanów osłabienia ogólnego, przy zastosowaniu naturalnych surowców leczniczych. Schorzenia te w szczególności dotyczą mieszkańców regionów uprzemysłowionych. Wzrost zachorowań na w/w schorzenia związany jest nie tylko z rozwojem cywilizacji, stylem pracy i wypoczynku, ale również starzeniem się społeczeństwa.

We współczesnym społeczeństwie postindustrialnym rośnie procentowy udział ludzi starszych i niepełnosprawnych. Stąd coraz większe są potrzeby tych grup społecznych, które dla prawidłowej rehabilitacji, a w konsekwencji większej samodzielności, a nawet dla wznowienia aktywności zawodowej, wymagają realizacji zadań związanych z rehabilitacją, rekreacją, turystyką i kulturą.

Początki lecznictwa w Piwnicznej Zdroju sięgają do 1880r, kiedy lwowski lekarz odkrył lecznicze właściwości wód mineralnych i klimatu i sprowadził pierwszych pacjentów. W 1932r dokonano pierwszego odwiertu wody mineralnej i zbudowano łazienki kąpeli mineralnych, borowinowych i pijalnie wód. Był to początek rozwoju uzdrowiska.

Tabela 18. Zasoby uzdrowiskowe Miasta Piwniczna-Zdrój

Wyszczególnienie	Zidentyfikowano
Złoża surowców leczniczych	TAK
Klimat o właściwościach leczniczych	TAK
Zakłady i urządzenia służące lecznictwu uzdrowiskowemu	TAK
Dbłość o środowisko naturalne	TAK
Infrastruktura techniczna w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego, gospodarka odpadami	TAK

Źródło: UMiG Piwniczna-Zdrój

W Piwnicznej-Zdroju istnieją dobre warunki do leczenia chorób układu oddechowego, układu trawienia oraz chorób reumatologicznych. Związki mineralne zawarte w naturalnej wodzie mineralnej „Piwniczanka” wpływają również na obniżenie cukru we krwi i moczu, poziomu cholesterolu, zapobiegają również niedokrwieniu mięśnia sercowego.

Skład wód mineralnych :

- Kationy w mg/l
wapniowy 181, magnezowy 92, sodowy 115, potasowy 13,6, litowy 0,5
- Aniony mg/l
fluorkowy 0,23, siarczanowy 28,4, wodorowęglanowy 1255,
- łącznie 1756
- średnio nasycona dwutlenkiem węgla od 1500-4000mg/l

Jedynym funkcjonującym na terenie uzdrowiska zakładem lecznictwa uzdrowiskowego jest sanatorium „LIMBA”.

9.2. Sanatorium uzdrowiskowe „LIMBA”

Nazwa podmiotu: - HANDLOWO-USŁUGOWA SPÓŁDZIELNIA OSÓB PRAWNYCH „SAMOPOMOC CHŁOPSKA” W WARSZAWIE ODDZIAŁ W PIWNICZNEJ ZDROJU Sanatorium Uzdrowiskowe „Limba”, 33 – 350 Piwniczna Zdrój ul. Krynicka 3

Podstawowe kierunki leczenia :

- o schorzenia górnych dróg oddechowych
- o schorzenia dolnych dróg oddechowych
- o schorzenia narządu ruchu
- o schorzenia układu trawienia

Liczba pacjentów korzystających ze świadczeń w ostatnich 6 latach (w układzie rocznym):

- o 2009 – 5 158 osób
- o 2010 – 5 035 osób
- o 2012– 5 349 osób
- o 2013 – 4 784 osoby
- o 2014 – 4 623 osoby
- o 2015– 4 722 osoby

Łącznie, w latach 2009 – 2015 w Sanatorium Uzdrowiskowym „Limba” przebywały 29 671 osoby (dane wg sprawozdania KT-1). Usługi lecznicze świadczone przez sanatorium prowadzone są na przestrzeni całego roku.

Procent obłożenia bazy w stosunku rocznym: 88% - 90 %.

Sanatorium składa się z dwóch dwupiętrowych budynków: A i B, połączonych łącznikiem.

Funkcję głównego budynku pełni pawilon A, w którym znajdują się:

- o recepcja, gabinety zabiegowe, gabinet pielęgniarstwa, sala gimnastyczna, kuchnia i jadalnia, kawiarnia z parkietem do tańca, sala ping - pongowa, pomieszczenia gospodarcze (m.in. kotłownia, magazyny), pomieszczenia administracyjne (gabinet dyrektora, gabinet kierownika d.s. administracyjno-gospodarczych, gabinet kierownika d.s. lecznictwa, księgowość)
- o pokoje.

Pawilon B usytuowany jest nieco za pawilonem A. W budynku tym znajdują się gabinety zabiegowe i pokoje dla kuracjuszy.

Część hotelowa:

- o Baza noclegowa Sanatorium liczy 200 miejsc w pokojach dwuosobowych z pełnym węzłem sanitarnym, oraz w pokojach o podwyższonym standardzie z łazienkami i aneksem kuchennym. Wszystkie pokoje posiadają balkon.
- o Jadalnia liczy 160 miejsc konsumenckich.

Część lecznicza

- o Sanatorium dysponuje profesjonalną bazą leczniczą z nowoczesnym sprzętem specjalistycznym. Kuracjusze otoczeni są całodobową opieką medyczną:
- o Profil leczniczy – schorzenia górnych dróg oddechowych, schorzenia dolnych dróg oddechowych, schorzenia układu pokarmowego, schorzenia narządu ruchu, otyłość, stany nerwiczne i stany osłabienia ogólnego, stany po mastektomii
- o Obsada personalna: Lekarze : 3 osoby. Pielęgniarki – 6 osób, personel średni fizjoterapeuci – 13, personel ogólnie – 60 osób całorocznie.

Leczenie w Sanatorium Uzdrowskim „Limba”, oprócz wykorzystywania sprzętu specjalistycznego, odbywa się też na bazie naturalnych bogactw Piwnicznej - Zdrój, takich jak: wody mineralne i klimat, Zabiegi borowinowe wydaje sanatorium, sprowadzając borowinę z Czarnego Dunajca. Funkcjonowanie Ośrodka opiera się na stosowaniu w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce wyżej omówionych czynników w różnego rodzaju zabiegach. Niejednokrotnie, aby odnieść zadowalający rezultat leczenia, kuracjusz korzysta z różnych zabiegów z wykorzystaniem wszystkich tych czynników.

Pomieszczenia dla pacjentów:

- o pokoje dwuosobowe: liczba – 100 sztuk , powierzchnia – 12,6 m² każdy;
- o gabinety lekarskie – liczba 2 sztuki, powierzchnia – 35,80m²;
- o gabinety pielęgniarsko-zabiegowe: liczba - 1, powierzchnia - 17,40m²;
- o jadalnia: liczba miejsc – 160;
- o pomieszczenia sanitarne;
- o - magazyny i pomieszczenia pomocnicze.

Działy przyrodolecznictwa wydają około 800 zabiegów dziennie.

Tabela 19. Zabiegi prowadzone w sanatorium "Limba"

Dział	Rodzaj zabiegu	Liczba stanowisk	Obsada personalna
Balneoterapia z użyciem wód mineralnych	kąpiele kwasowęglowe	1	Fizjoterapeuta
	inhalacje z wód mineralnych	8	
	masaż i płukanie jamy ustnej.	1	
Zabiegi balneologiczne z użyciem borowiny	kąpiel borowinowa	2	Fizjoterapeuta
	okłady borowinowe,	5	
	galwanoborowina.	1	
Ozonoterapia	kąpiel sucha w O ₃	2	Fizjoterapeuta
Hydroterapia (zabiegi wodolecznicze)	kąpiel perełkowa,	2	Fizjoterapeuta
	hydromasaż,	1	
	masaż wibracyjny,	2	

	masaż wirowy kończyn górnych, masaż wirowy kończyn dolnych, masaż mechaniczny Hydro Jet.	1 1 1	
Klimatoterapia	talassoterapia, terenoterapia.		instruktor kulturalno – oświatowy
Termoterapia	krioterapia miejscowa.	1	Fizjoterapeuta
Światłolecznictwo	naświetlanie światłem widzialnym, miejscowe i ogólne, naświetlanie ultrafioletowe, miejscowe i ogólne, naświetlanie promieniowaniem podczerwonym, naświetlanie światłem spolaryzowanym, naświetlanie światłem laserowym niskoenergetycznym (laser biostymulacyjny).	1 1 1 2 2	Fizjoterapeuta
Ultrasonoterapia	zabiegi ultradźwiękowe, fonoforeza.	1 1	Fizjoterapeuta
Elektrolecznictwo	zabiegi z użyciem prądu stałego (galwanizacja, jonoforeza, kąpiel elektryczno – wodna), elektrodiagnostyka, zabiegi z użyciem prądów impulsowych małej częstotliwości (diadynamic, przezskórna stymulacja TENS, prądy Traberta – elektrostymulacja, tonoliza)	8 stanowisk	Fizjoterapeuta
Magnetoterapia	magnoter d 56	2	Fizjoterapeuta
Leczenie ciepłem	mata SANOTERM sauna na podczerwień	3 2	Fizjoterapeuta
Masaże	klasyczny częściowy, segmentarny, mechaniczny. CERAGEM – Masaż limfatyczny	3 2	masażysta masażysta
Kinezyterapia	ćwiczenia indywidualne i zbiorowe z użyciem przyrządów.	1 UGUL – 8 stanowisk do ćwiczeń	Fizjoterapeuta

Sanatorium uzdrowskie „Limba” prowadzi działalność leczniczą w zakresie:

- o turnusy sanatoryjne - są to turnusy 21 - dniowe, na które kuracjusze są kierowani na podstawie umów z Narodowym Funduszem Zdrowia, sanatorium dla dorosłych i rehabilitacja w sanatorium - 28 dni;
- o turnusy rehabilitacyjne - 14-dniowe, mające na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, umowy PFRON na podstawie wpisów do rejestru ośrodków i organizatorów turnusów rehabilitacyjnych;
- o wczasy lecznicze - zgodnie z umowami o współpracy z biurami podróży.

Sanatorium przystosowane jest dla osób niepełnosprawnych. Posiada tzw. platformy schodowe służące do transportu osób niepełnosprawnych oraz co roku sanatorium wzbogaca

się o nowy specjalistyczny sprzęt, poszerzając przez to swoją ofertę o nowe rodzaje zabiegów. Leczenie w Sanatorium Uzdrowskim „Limba”, oprócz wykorzystywania sprzętu specjalistycznego, odbywa się też na bazie naturalnych bogactw Piwnicznej, takich jak: wody mineralne, klimat, borowina. Umożliwia to również podnoszenie poziomu jakości świadczonych usług.

9.3. Obiekty towarzyszące lecznictwu uzdrowskiemu i turystyce

Na terenie Uzdrowiska znajdują się obiekty o charakterze turystyczno-rekreacyjnym wykorzystywane dla potrzeb Uzdrowiska:

1. Pijalnia wód mineralnych zlokalizowana w dzielnicy Zawodzie

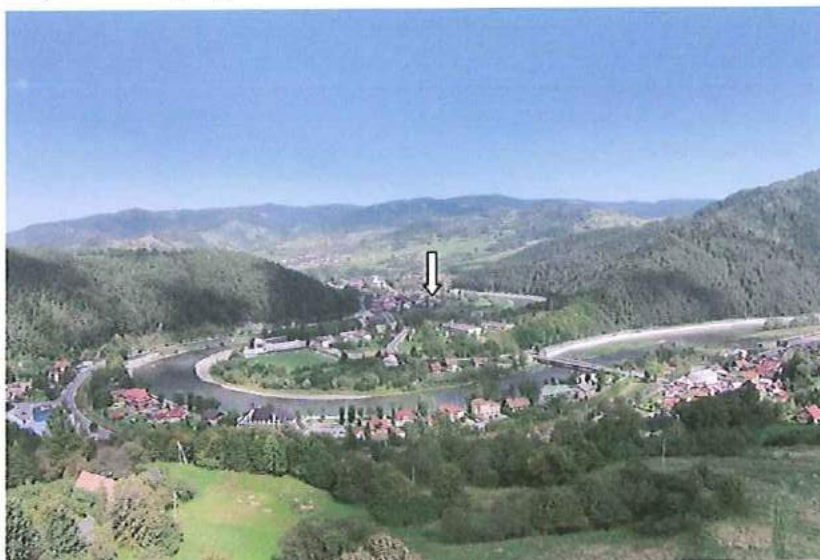

Jest to obiekt jednokondygnacyjny o charakterze kawiarnianym, gdzie podawana jest naturalna woda mineralna z ujęć „Piwnicznaka” oraz smaczne desery. Obiekt ze względu na swą funkcję wykorzystywany jest głównie w okresie letnim. Okazjonalnie organizowane są tu wernisaże i kameralne koncerty. Stylizowana architektura obiektu oraz fakt położenia w malowniczym Parku Zdrojowym przyciąga kuracjuszy. Ze względu na zużycie techniczne obiekt wymaga prac remontowych i dostosowawczych zwłaszcza do wykorzystywania w okresie zimowym. Brak specjalistycznej konserwacji okalających go terenów zielonych, wieloletnie założenia parkowe wymagają gruntownej modernizacji. Głównym zadaniem jest wymiana istniejących roślin poprzez nasadzenia i ukształtowanie przestrzenne Parku Zdrojowego.

W stosunkowo niewielkiej odległości znajduje się wolnostojąca pergola ze swobodnym wypływem kolejnego – nieeksploatowanego – odwiertu wody mineralnej. Miejsce to stanowi ciekawy element krajobrazowy oraz atrakcje dla spacerujących kuracjuszy, którzy mogą do woli korzystać z wód mineralnych

2. Leśny Park Zdrojowy na Górze Kicarz

W bezpośrednim otoczeniu obiektu sanatorium zagospodarowano część terenów leśnych, tworząc ścieżki spacerowe. Planowana jest rozbudowa sieci ścieżek w leśnym Parku Zdrojowym, tworząc na obszarze góry Kicarz trasy biegowe wraz z towarzyszącą infrastrukturą turystyczną.

3. Ciągi spacerowo turystyczne:

Na terenie gminy funkcjonują wyznaczone ścieżki dla spacerów górskich:

- o Piwniczna Zdrój - Kicarz - Szlak pieszy górski,
- o Piwniczna Zdrój - Majerz - Szlak pieszy górski.

Nie brak tu też licznych szlaków turystycznych o zróżnicowanej trudności, wyznaczonych i utrzymywanych przez PTTK.

4. Obiekty sportowo rekreacyjne

W roku 2015, została oddana do użytku nowa hala sportowo-widowiskowa. Wiodącą rolą Hali jest funkcja sportowa. Obiekt posiada plac do gry o wymiarach 20 x 40m oraz widownię na ok. 230 miejsc. Jest doskonale przygotowany do odbywania w nim codziennych treningów, nauki tańca czy fitnessu. Jest w nim również siłownia i ścianka wspinaczkowa o wymiarach; powierzchnia 260m²; wys. 15,20m, szer.17,5m, przewieszenie 4,51m. Profesjonalny budynek stwarza możliwości organizacji lokalnych i międzynarodowych turniejów sportowych, ale także wszelkich imprez kulturalnych i rozmaitych widowisk.

W sezonie letnim funkcjonuje kąpielisko na Radwanowie – kompleks ogólnodostępnych basenów na świeżym powietrzu. Baseny zewnętrzne posiadają 2 zjeżdżalnie. Jest także trzytorowa pływalnia pod dachem (18x6 m, 1-1,8 m głębokość). Przy basenach funkcjonuje zaplecze gastronomiczne. Nowo powstałe kąpielisko cieszy się dużą popularnością zarówno wśród mieszkańców, jak i turystów. Obiekt jest czynny codziennie od 10:00 do 20:00 w sezonie letnim.

Uzdrowisko posiada urządzone boisko sportowe o nawierzchni trawiastej, głównie wykorzystywane przez klub sportowy „Ogniwo”.

Wzdłuż bulwarów nad Popradem zlokalizowany jest kompleks rekreacyjno-sportowy nad rzeką Poprad z boiskiem wielofunkcyjnym, skate parkiem, ogródkiem jordanowskim dla najmłodszym, kręgielnią na świeżym powietrzu. W/w wymienione powstały w latach 2010-2012. Nadal istnieje duże zapotrzebowanie na tego typu obiekty rekreacyjne w całym obszarze uzdrowiska. Koniecznym jest zwiększenie liczby ogólnodostępnych obiektów rekreacyjnych głównie; ciągów pieszo rowerowych, placów zabaw, siłowni zewnętrznych, miejsc rekreacyjnych przeznaczonych do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu..

9.4. Naturalne surowce lecznicze na terenie uzdrowiska

Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój w całości znajduje się w centralnej części prowincji szczaw karpackich. Strefa ta rozciąga się od Szczawnicy przez Piwniczną, Żegiestów, Muszynę, Krynice i Wysową, a w kierunku południowym przechodzi na teren Słowacji. Czynnikiem warunkującym występowanie wód mineralnych są dyslokacje, tworzące system głębokich szczelin, którymi

z głębi ziemi migruje dwutlenek węgla. Nasyca on płytkie wody infiltracyjne i powoduje tworzenie się szczaw o mineralizacji rzędu 2,9 – 3,9 g/dm³. Stały dopływ dwutlenku węgla oraz wód pochodzenia atmosferycznego przyczynia się do ciągłej odnawialności zasobów szczaw w tym rejonie. Na terenie miasta i gminy wody mineralne występują powszechnie w postaci samoczynnych wypływów lub w studniach i otworach wiertniczych pomiędzy Głębokiem i Wierchomlą. W Głębokim występują 3 źródła dzikie i 3 ujęcia, o wydajności 1,0 m³/h. W Łomnicy – 15 źródeł dzikich i 5 ujęć, o wydajności około 0,5 m³/h, a w Wierchomli – 5 źródeł dzikich i 3 ujęcia. Największe zasoby wód mineralnych zostały potwierdzone wierceniami geologicznymi w Piwnicznej i Łomnicy. Dominującym typem wód mineralnych na tym terenie są szczawy wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe, żelaziste. Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1994r. szczawy występujące w miejscowości Piwniczna, Głębokie i Łomnica Zdrój zostały zaliczone do wód leczniczych, przy czym wody lecznicze Piwnicznej i Głębokiego zostały jednocześnie zaliczone do kopalin podstawowych, a wody lecznicze Łomnicy pozostały kopaliną pospolitą. Dla złoża wód leczniczych na terenie miasta i gminy został zatwierdzony „Obszar i teren górniczy Piwniczna-Zdrój I”, o powierzchni 8,17 km². W jego obrębie znajdują się wszystkie ujęcia wód leczniczych (P-1,P-2,P-4,P-5,P-6) wraz ze strefami spływu wód i prawdopodobnego zasilania. Stanowi to całą wschodnią część miasta, począwszy od lewego brzegu Popradu i „Nakła” przez Łomnickie, Śmigowskie, Zabanie, Zawodzie, Walczaki i Międzybrodzie. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęć wód mineralnych i leczniczych na „obszarze górniczym Piwniczna-Zdrój I” wynoszą łącznie 15,1 m³/h, tj. 260,2 m³/d. Dla złoża wód leczniczych w Głębokim jest proponowany ale nie zatwierdzony obszar górniczy.

Woda mineralna Piwniczanka dostępna jest w pijalniach przy ul. Zdrojowej. Liczne źródła wód mineralnych z Głębokiego, Łomnicy i Wierchomli dostępne są bezpośrednio w miejscach ich wypływów. Stanowi to dużą atrakcję dla odwiedzających, gdyż nieczęsto można ugasić pragnienie smaczną, gazowaną wodą wypływającą wprost z ziemi czy litej skały. Część z wód posiada ujęcia w postaci kraników lub ciekawie ocembrowanych studni, które ułatwiają czerpanie. Źdroje, z których bije zdrowa, kwaśna woda o nieprzeciętnych i zróżnicowanych smakach, ściągają od dawna rzesze turystów, kuracjuszy oraz mieszkańców okolicznych miejscowości, gotowych stać nieraz w długich kolejkach, by się w nią zaopatrzyć.

10. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest nieodzownym elementem programowania polityki rozwoju oraz opracowania programów działań ukierunkowanych na osiągnięcie określonych, długofalowych efektów na obszarach nimi objętych. Polega ona na pogrupowaniu istotnych cech badanego obszaru ze względu na ich pozytywny lub negatywny wpływ na jego rozwój, a także na zdefiniowaniu czynników zewnętrznych, mogących wspomóc lub zakłócić przebieg procesu rozwojowego. Analiza umożliwia ich logiczne pogrupowanie i czytelne zestawienie, dzięki czemu łatwiejsze jest określenie czynników wewnętrznych i zewnętrznych stymulujących proces rozwoju jednostki terytorialnej lub miejscowości, a także identyfikacja problemów i zagrożeń, które na rozwój będą miały wpływ negatywny, hamujący.

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych metod analizy strategicznej, bazuje na diagnozie stanu obecnego. SWOT to skrót pierwszych liter angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia). Analiza stanowi pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia diagnozowanej jednostki oraz określaniu priorytetów jej rozwoju.

W celu uzyskania klarownej analizy, będącej punktem wyjścia do określania obszarów problemowych i działań, jakie mają zostać przeprowadzone, traktuje się mocne i słabe strony jako czynniki wewnętrzne z punktu widzenia władz samorządowych i społeczności lokalnej, na które w większości mają wpływ, a szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne, znajdujące się w otoczeniu bliższym i dalszym, na których występowanie ani samorząd lokalny, ani mieszkańcy przedmiotowej jednostki z reguły nie mają wpływu, mogą je natomiast wykorzystać w procesie rozwoju lub muszą neutralizować negatywne zjawiska z nimi związane.

Poniższa tabela prezentuje analizę SWOT dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój, wykonaną zgodnie z opisaną metodologią.

Tabela 20. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
• dogodne położenie, dostępność komunikacyjna; • położenie w obszarze górskim, wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze; • występowanie wód mineralnych i leczniczych oraz innych surowców służących lecznictwu uzdrowiskowemu (np. borowiny); • status miasta uzdrowiskowego posiadany przez miasto Piwniczna-Zdrój • duża lesistość gminy i miasta; • korzystne ukształtowanie powierzchni, duża	• silne uzależnienie funkcjonalności przestrzeni od warunków środowiska naturalnego i ukształtowania terenu; • duży udział terenów niezabudowanych, niezagospodarowanych w obrębie miasta Piwniczna-Zdrój; • niedostateczne zagospodarowanie centralnej części miasta Piwniczna-Zdrój oraz otoczenia Pijalni Wód Mineralnych; • tereny zdegradowane, niezagospodarowane, z zaniedbaną zielenią

dostępność szczytów górskich z terenu miasta; • bardzo dobry stan środowiska; • objęcie większości obszaru gminy i miasta ochroną w ramach Popradzkiego Parku Krajobrazowego; • zachowany układ staromiejski centrum miasta Piwniczna-Zdrój; • obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie gminy i miasta; • wzrost liczby mieszkańców w badanym 10-letnim okresie; • dodatni przyrost naturalny w badanym 10-letnim okresie; • prognozowany dalszy wzrost liczby ludności; • korzystny podział mieszkańców pod względem ekonomicznych grup wieku; • wzrost liczby podmiotów gospodarczych w badanym 10-letnim okresie; • dogodne warunki do rozwoju turystyki; • zróżnicowana infrastruktura turystyczna: baza noclegowa, gastronomiczna, sieć szlaków turystycznych i ścieżek tematycznych; • dobrze rozwinięta baza noclegowa, będąca podstawą do rozwoju całej branży turystycznej; • prawie 100-letnia tradycja świadczenia usług uzdrowiskowych, doświadczenie w tym zakresie, różnorodność usług uzdrowiskowych, wysoki standard tych usług; • wysoka jakość i rozpoznawalność marki wody mineralnej „Piwniczanka”.	oraz pozostałościami po zniszczonych budynkach w otoczeniu Pijalni Wód Mineralnych; • niskie skomunikowanie centralnej części miasta z Pijalnią Wód Mineralnych; • niska spójność przestrzenna miasta; • duże zróżnicowanie przestrzenne i funkcjonalne poszczególnych części miasta; • niedostateczne wykorzystanie przestrzeni publicznej i jej niska funkcjonalność; • zagrożenia dla środowiska naturalnego wynikające z niedostatków systemu gospodarki ściekami i odpadami oraz źródeł niskiej emisji; • niekorzystne saldo migracji w badanym 10-letnim okresie; • nasilanie się zjawiska starzenia się lokalnej społeczności; • wysokie bezrobocie na terenie całego powiatu; • wysokie bezrobocie wśród kobiet na terenie miasta i gminy, duży udział osób z wykształceniem zawodowym oraz pozostających bez pracy ponad 24 miesiące wśród osób bezrobotnych; • duży wpływ sektora usług nierynkowych na rynek pracy; • dominacja tradycyjnych branż w gospodarce; • niższa aktywność gospodarcza od średniej dla regionu; • braki w infrastrukturze okołoturystycznej oraz pogarszający się jej stan; • niewystarczający rozwój usług turystycznych i około turystycznych mimo posiadanych zasobów; • niedostateczny standard usług turystycznych, brak innowacyjnych rozwiązań opartych na wysokiej jakości w turystyce; • niedostateczna promocja walorów turystycznych; • zanikanie funkcji turystycznej niektórych obszarów miasta; • niski stopień skanalizowania miasta w porównaniu do miast powiatu i regionu.
Szanse	Zagrożenia
• stosunkowo niedalekie położenie od miasta powiatowego; • położenie wśród innych miejscowości turystyczno-uzdrowiskowych, możliwość stworzenia wspólnego produktu turystycznego lub wspólnej promocji na większą skalę; • przebiegająca przez obszar gminy droga	• zagrożenia dla środowiska naturalnego wynikające z zanieczyszczeń zewnętrznych, dużego natężenia ruchu na przebiegających przez gminę drogach, • peryferyjność położenia; • duża konkurencja ze strony innych jednostek w pozyskiwaniu funduszy unijnych;

krajowa nr 87 oraz droga wojewódzka nr 971; • położenie na terenie gminy przejścia granicznego, bliskość Słowacji; • możliwość pozyskania środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych, na projekty związane z poprawą jakości sfery przestrzennej, gospodarki, turystyki, itp.; • polityka prorozwojowa powiatu i regionu; • wdrażanie na terenie Unii Europejskiej polityki zrównoważonego rozwoju, zakładającej ochronę posiadanych zasobów i racjonalne gospodarowanie przestrzenią; • rosnąca popularność turystyki uzdrowskiej; • rosnąca popularność wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz innych rozwiązań prośrodowiskowych, sprzyjająca ochronie posiadanych przez gminę zasobów; • wzrost popularności „czystych” przemysłów (takich jak turystyka, lecznictwo uzdrowskie, rekreacja) i korzystny ich odbiór przez społeczność lokalną; • popularność weekendowych wyjazdów w miejsca o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych wśród mieszkańców dużych miast położonych w pobliżu (Nowego Sącza, Krakowa); • wzrost znaczenia usług turystycznych, rekreacyjnych i uzdrowskich w gospodarce lokalnej i ponadlokalnej; • promocja całego regionu jako obszaru o wysokich walorach, który warto odwiedzić.	• konkurencyjność ze strony sąsiednich gmin i miast jako miejsc atrakcyjnych turystycznie, także oferujących usługi uzdrowskie; • niedostatecznie sprecyzowana polityka dotycząca funkcjonowania uzdrowsk na szczeblu krajowym; • brak jasno sprecyzowanych w polityce zdrowotnej instrumentów i mechanizmów funkcjonowania i rozwoju uzdrowsk, w szczególności w zakresie zmian struktury własnościowej spółek uzdrowskich, finansowania inwestycji i lecznictwa; • duża kapitałochłonność inwestycji w infrastrukturę komunalną i komunikacyjną, zarówno lokalnych, jak i ponadlokalnych (np. związanych z modernizacją drogi krajowej i wojewódzkiej); • ograniczenie dla procesów inwestycyjnych wynikające z istniejących form ochrony przyrody i konieczności ochrony posiadanych walorów; • uznanie wydatków na turystykę, rekreację, lecznictwo uzdrowskie za zbędne w przypadku pogorszenia się sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych.
--	--

11. Identyfikacja kluczowych problemów i wyzwań

Miasto Piwniczna-Zdrój jest jednym z bardziej rozpoznawalnych i chętnie odwiedzanych miejscowości uzdrowskich w Małopolsce. Cechuje się specyficznym położeniem (w górach, w pobliżu granicy ze Słowacją, na obszarze o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych), które należy do jego atutów, pomimo tego, że związane są z nim pewne negatywne zjawiska (peryferyjność, problemy z rozwojem infrastruktury technicznej, silne uzależnienie funkcjonalności przestrzeni od warunków środowiska naturalnego i ukształtowania terenu).

Piwniczna-Zdrój posiada bardzo duży potencjał turystyczny. Miasto znane jest przede wszystkim z bogatych zasobów wód mineralnych i pełnienia funkcji uzdrowskiej, niemniej jednak jest ono także ośrodkiem narciarstwa i innych sportów zimowych oraz znakomitym miejscem do uprawiania górskiej turystyki pieszej i rowerowej (dzięki specyficznemu położeniu – najwyższe szczyty Beskidu Sądeckiego, Radziejowa i Jaworzyna Krynicka, są turystycznie

dostępne z Piwnicznej)). Do głównych problemów miasta zaliczany jest fakt, że potencjał ten nie jest w pełni wykorzystywany w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego. Co więcej, niektóre obszary rekreacyjno-turystyczne i uzdrowiskowe miasta zagrożone są degradacją, co oznacza niebezpieczeństwo utraty części walorów.

Jednym z głównych problemów miasta jest niedostateczne zagospodarowanie jego centrum. Rynek, pomimo swoich walorów oraz poczynionych w ostatnich latach inwestycji, wciąż wymaga interwencji, w celu zwiększenia jego estetyki, zakończenia kompleksowej odnowy, zapewnienia wysokiej jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej centrum miasta. Niedostatki przestrzeni ścisłego centrum zmniejszają jego atrakcyjność, przez co wpływają negatywnie zarówno na rozwój turystyki jak i na funkcję uzdrowiskową Piwnicznej-Zdroju. Konieczna jest poprawa jakości przestrzeni ścisłego centrum miasta, by w możliwie najbardziej efektywny sposób pełniła ona swoje funkcje, podkreślała miejski charakter Piwnicznej-Zdrój oraz integrowała lokalną społeczność i odwiedzających.

Kolejnym, poważnym problemem miasta Piwniczna-Zdrój jest niedostateczne zagospodarowanie otoczenia Pijalni Wód Mineralnych. Pijalnia Wód Mineralnych położona jest w dzielnicy Zawodzie. Znajdują się tam ujęcia wód mineralnych. Funkcjonują tam zakład sanatoryjny oraz zakład butelkowania wód, całość otoczona jest parkiem zdrojowym, który jest w większości przekształconym naturalnym skupiskiem leśnym, położonym na górze Kicarz. Cały obszar jest niezwykle ważny dla miasta Piwniczna-Zdrój, ponieważ usytuowane są tam obiekty, które wyróżniają Piwniczną-Zdrój i stanowią o jej unikalnym charakterze. Poza funkcją uzdrowiskową obszar ten spełnia rolę miejsca rekreacji i turystyki pieszej (ścieżki spacerowe, usytuowane na górze Kicarz). Podjęcia interwencji wymaga najbliższe otoczenie Pijalni Wód Mineralnych, w szczególności tereny znajdujące się po drugiej stronie rzeki Poprad. Są to tereny zdegradowane, niezagospodarowane, z zaniedbaną zielenią oraz pozostałościami po zniszczonych budynkach. Ich odpowiednie zagospodarowanie mogłoby rozwiązać kolejny problem związany z przestrzenią miejską w Piwnicznej-Zdroju – niskie skomunikowanie centralnej części miasta z Pijalnią Wód Mineralnych, które wpływa negatywnie zarówno na ruch turystyczny, jak i na jakość życia mieszkańców. Zaniechanie działań mających na celu rozwiązanie zidentyfikowanych problemów może prowadzić do dalszej degradacji obszaru. W związku z tym, że miasto Piwniczna-Zdrój jest w dużej mierze znane dzięki funkcji uzdrowiskowej i turystycznej, zmniejszenie jego atrakcyjności miałoby bardzo negatywne konsekwencje dla lokalnej gospodarki i branży turystycznej. Dodatkowo, w pobliżu Piwnicznej-Zdroju znajdują się dwa inne ośrodki uzdrowiskowe, Krynica-Zdrój i Muszyna, które są wobec niej konkurencyjne. Konieczne jest odpowiednie zagospodarowanie otoczenia obszaru zdrojowo-uzdrowiskowego, możliwie najbardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni oraz wzmocnienie turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowiskowej funkcji miasta, przy zachowaniu zasad

zrównoważonego rozwoju, by miasto zachowało swój charakter i wykorzystywało swój ogromny potencjał w procesie szeroko pojętego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Sytuacja problemowa występuje także w sferze gospodarczej miasta. Badania wykazały, że aktywność gospodarcza obszaru jest mniejsza, niż średnia wojewódzka, co jest zjawiskiem niekorzystnym ze względu na fakt, że Piwniczna-Zdrój jest miastem, a ośrodki miejskie jako lokalne i ponadlokalne bieguny wzrostu są aktywne gospodarczo. Wprawdzie Piwniczna-Zdrój posiada wyższy wskaźnik aktywności gospodarczej, niż cała gmina oraz powiat nowosądecki, jednak przykład położonej w pobliżu Krynicy-Zdrój (wartość wskaźnika dużo powyżej średniej) pokazuje, że nawet na tak mało aktywnym gospodarczo obszarze i w trudnych dla funkcjonowania sfery gospodarczej warunkach, stosunkowo małe miasto może cechować się wysoką przedsiębiorczością. W mieście Piwniczna-Zdrój tworzy się mało nowych miejsc pracy, a dużym problemem są osoby długotrwale bezrobotne i bez wykształcenia średniego, których pozostawanie bez pracy może wywoływać negatywne skutki społeczne. W połączeniu z niską przedsiębiorczością, wskazuje to na niebezpieczeństwo nasilania się negatywnych zjawiska sfery gospodarczej w mieście. Ze względu na swoje peryferyjne położenie i charakterystyczne ukształtowanie terenu, Piwniczna-Zdrój nie jest także obiektem zainteresowania inwestorów strategicznych, co dodatkowo utrudnia aktywizację sfery gospodarczej. Naturalnym, związanym z miejscowymi uwarunkowaniami, kierunkiem rozwoju gospodarki w mieście jest rozwój branży turystycznej i uzdrowiskowej.

Dla utrzymania i dobrego funkcjonowania uzdrowiska Piwniczna-Zdrój konieczna jest nie tylko ciągła dbałość o zachowanie istniejącej, ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowiskowej, ale też stała jej modernizacja i rozbudowa. Jedynie uzdrowiska zapewniające swym klientom szeroki wachlarz usług i atrakcji zarówno w sferze samego lecznictwa jak i usług około towarzyszących typu rekreacja, sport i zagospodarowanie czasu wolnego stanowią atrakcyjne miejsca pobytu. Kluczowe problemy i wyzwania, które stoją przed uzdrowiskiem, powodujące ograniczenia w rozwoju tego obszaru, to nakładające się przez dziesięciolecia skutki niedostatecznego finansowania obiektów pełniących funkcje uzdrowiskowe oraz niedostateczna liczba ogólnodostępnych, nowoczesnych obiektów o charakterze turystycznym, sportowym i rekreacyjnym. W efekcie występują trudności w zaspokajaniu potrzeb mającego coraz wyższe oczekiwania współczesnego kuracjusza i turysty. Może to prowadzić do wybierania oferty na pobyt w konkurencyjnych uzdrowiskach, które są w stanie zaspokoić jego wymagania na najwyższym poziomie.

Analizując stan obecny należy stwierdzić, iż istniejąca oferta uzdrowiska nie jest wystarczająca w tym zakresie. Brakuje usług uzupełniających i komplementarnych w stosunku do usług leczniczych oferowanych przez sanatorium „Limba”. Ważnym elementem wypoczynku w uzdrowisku są wszelakie usługi zagospodarowania czasu wolnego, różnorodne formy

rozrywki czy aktywnego uprawiania sportu. W celu ich świadczenia na wysokim poziomie konieczna jest infrastruktura o odpowiednim standardzie. Na terenie Piwnicznej-Zdroju niewystarczający jest stan infrastruktury uzdrowskiej, turystycznej i okołoturystycznej oraz sportowo-rekreacyjnej. Konieczne jest podejmowanie inwestycji w infrastrukturę tego typu, dostosowujących ją do obecnych standardów i stale rosnących oczekiwań osób z niej korzystających. Przewycięzenie tych barier jest szczególnie ważne dla prawidłowego funkcjonowania uzdrowiska. Realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie bazy uzdrowskiej, hotelowej, turystycznej i rekreacyjnej na terenie uzdrowiska, powinna doprowadzić do aktywizacji gospodarczej obszaru oraz do poprawy jakości i dostępności usług.

Podsumowując, do kluczowych problemów związanych z pełnieniem przez Piwniczną-Zdrój funkcji uzdrowskiej i turystycznej, należą:

- degradacja otoczenia obszaru uzdrowsko-zdrojowego,
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura uzdrowska, turystyczna, okołoturystyczna, sportowo-rekreacyjna,
- nieefektywne zagospodarowanie miejskiej przestrzeni i obniżenie jej funkcjonalności,
- niska aktywność gospodarcza miasta i niewystarczające wykorzystanie istniejącego potencjału turystycznego i uzdrowskiego w procesie rozwoju sfery gospodarczej,
- obniżona atrakcyjność i konkurencyjność miasta.

Do głównych wyzwań należy poprawa jakości i funkcjonalności miejskiej przestrzeni oraz poprawa stanu otoczenia obszaru zdrojowo-uzdrowskiego. Konieczne jest odpowiednie zagospodarowanie przestrzenne, poprawa estetyki, wzmocnienie funkcjonalności Piwnicznej-Zdroju jako ośrodka uzdrowskiego i turystycznego oraz ochrona unikalnych walorów miasta, których utrata byłaby zjawiskiem niebezpiecznym i hamującym rozwój.

Konieczne są dalsze inwestycje w poprawę stanu infrastruktury uzdrowskiej, turystycznej, okołoturystycznej, sportowo-rekreacyjnej. Dzięki realizacji inwestycji infrastrukturalnych, wzmocnione zostaną funkcje uzdrowskie, turystyczne i rekreacyjne, co oznacza efektywne wykorzystanie istniejących walorów i ich potencjału do stymulowania rozwoju turystyki i rekreacji na terenie miasta.

Dla podniesienia rangi uzdrowiska za celowe uznaje się przeprowadzenie takich inwestycji jak:

- budowa nowych i modernizacja istniejących ciągów spacerowych dla potrzeb turystyki pieszej i rowerowej,
- kontynuacja zagospodarowania bulwarów nad rzeką Poprad uwzględniająca wykorzystanie atrakcyjności doliny rzeki z uwzględnieniem różnorodnych form przyrodniczych i stworzenie tu nowych atrakcji rekreacyjnych,

- poprawa dostępności komunikacyjnej oraz uatrakcyjnienie centrum miasta uzdrowiska z uwzględnieniem stworzenia ogólnodostępnych miejsc odpoczynku i nawiązywania kontaktów w celu zbudowania przyjaznej przestrzeni publicznej dla turystów i mieszkańców.

Ze względu na warunki środowiskowo-krajobrazowe, turystyka jest jedną z głównych gałęzi lokalnej gospodarki. Potencjał turystyczny może być jednak w pełni wykorzystany w procesie rozwoju sfery gospodarczej tylko wtedy, gdy w mieście powstanie odpowiednia infrastruktura, a cenne obszary zostaną poddane działaniom rewaloryzacyjnym, w celu zapobiegania ich degradacji. Konieczna jest realizacja inwestycji, które przyczynią się do poprawy turystycznej atrakcyjności miasta oraz wykorzystania istniejącego potencjału. Dzięki temu wzrośnie natężenie ruchu turystycznego, co spowoduje większy popyt na usługi uzdrowiskowe, turystyczne i okołoturystyczne. Powstaną nowe miejsca pracy, wzrośnie aktywność gospodarcza miasta, funkcje turystyczne i uzdrowiskowe będą miały jeszcze większy wpływ na funkcjonowanie lokalnej gospodarki. Doprowadzi to do ogólnego wzrostu atrakcyjności miasta, przyczyni się do poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej (zwiększony popyt na usługi), podniesie jego konkurencyjność. Jest to niezwykle ważne, ponieważ miasto Piwniczna-Zdrój położone jest w cennym pod względem przyrodniczym i krajobrazowym obszarze, otoczone jest więc równie atrakcyjnymi miejscowościami, a turyści mają stosunkowo duży wybór miejsc wypoczynku. Ponadto, w pobliżu położone są dwa równie znane ośrodki uzdrowiskowe – Muszyna i Krynica-Zdrój. Piwniczna-Zdrój musi więc dbać o swoje unikalne walory, by przyciągnąć odwiedzających. Sąsiednie ośrodki zdrojowe stanowią także dużą konkurencję pod względem gospodarczym. Szczególnie wysoko aktywna gospodarczo Krynica-Zdrój jest ważnym, ponadlokalnym ośrodkiem gospodarczym i przyciąga inwestorów. Wszelkie działania mające na celu wzmocnienie turystycznej funkcji Piwnicznej-Zdroju i wykorzystanie jego mocnych stron jako czynników rozwoju społeczno-gospodarczego przełożą się bezpośrednio na poprawę jego atrakcyjności dla mieszkańców, turystów i inwestorów, przyczynią się do wzmocnienia jego szans na zwiększenie zainteresowania swoimi walorami i konkurencyjności na obszarze powiatu i regionu.

III. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO-SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY I REGIONU

1. Strategia Rozwoju Małopolski na lata 2011-2020

Strategia Rozwoju Małopolski na lata 2011-2020 jest to dokument strategiczny na poziomie regionalnym, opracowany i przyjęty przez samorząd województwa, określający cele i priorytety polityki prorozwojowej prowadzonej na jego terenie w perspektywie okresu 2011-2020. Strategia zawiera wizję regionu, czyli jego pożądany obraz, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ustalonemu przez władze samorządowe i zawartemu w dokumencie programowi jej rozwoju, którą sformułowano następująco: „Chcemy, aby Małopolska była atrakcyjnym miejscem życia, pracy i spędzania czasu wolnego, europejskim regionem wiedzy i aktywności, silnym wartościami uniwersalnymi, tożsamością i aspiracjami swoich mieszkańców, świadomie czerpiącym z dziedzictwa i przestrzeni regionalnej, tworzącym szanse na rozwój ludzi i nowoczesnej gospodarki”. Dokument wyznacza siedem obszarów strategicznych, którym przypisano cele strategiczne i kierunki polityki rozwoju, jaka prowadzona będzie w regionie w obranym horyzoncie czasowym.

Za jeden z priorytetowych obszarów wsparcia w Strategii Rozwoju Małopolski uznano dziedzictwo i przemysły czasu wolnego. W strategii postępowania należy przyjąć właściwe wykorzystanie zasobów dziedzictwa regionalnego, zarówno kulturowego jak i przyrodniczego aby wzmocnić zewnętrzną konkurencyjność regionu oraz poprawić jego atrakcyjność jako miejsca zamieszkania i spędzania czasu wolnego. Strategia regionalna określa kierunki polityki rozwoju dla tego obszaru głównie przez ochronę małopolskiej przestrzeni kulturalnej, zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizację usług czasu wolnego, wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego.

Realizacja tej strategii w przypadku Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój musi się opierać przede wszystkim na dążeniu do powstrzymania degradacji wartościowych krajobrazów kulturowych oraz dewastacji obiektów zabytkowych i ich otoczenia, efektywnego wykorzystania istniejącej i projektowanej infrastruktury poprzez zapewnienie jej wielofunkcyjnego charakteru, podejmowanie na rzecz poprawy poziomu estetycznego otoczenia i ładu przestrzennego, uaktywnienia sfery usług uzdrowiskowo-turystycznych, z uwagi na to, że Uzdrowisko jest położone na obszarze, który cechują szczególne walory krajobrazowe i przyrodnicze. Obszar

gminy objęty jest różnymi formami ochrony krajobrazu i przyrody. Prawie cała gmina znajduje się w granicach Popradzkiego Parku Krajobrazowego, a także Obszaru Natura 2000 PLH 120019 Ostoja Popradzka. Wszystkie lasy zostały uznane jako lasy wodochronne i glebochronne.

Z idei Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego można przyjąć, że rozwój Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój sprawi, że wzrośnie liczba miejsc pracy, a więc spadnie bezrobocie i tym samym wzrośnie poziom życia jednostek i ich rodzin. Zwiększy się też konsumpcja mieszkańców osiągających wyższe niż obecnie dochody, co powinno jeszcze bardziej pobudzić koniunkturę.

Mając na uwadze dzisiejszą i przewidywaną pozycję rozwojową województwa, uwarunkowania zewnętrzne, dotychczasowe doświadczenia oraz przyjęte cele strategiczne, Plan Rozwoju Uzdrowiska przewiduje realizację zadań, które wpisują się w poniższe elementy:

- Obszar 2- Dziedzictwo i przemysły czasu wolnego

Cel strategiczny: Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury,

Kierunki polityki rozwoju:

- o 2.1 – ochrona małopolskiej przestrzeni kulturalnej

Kluczowe działania:

- 2.1.3 ochrona i kształtowanie zabudowy historycznych miast i miasteczek,
- 2.1.5 powstrzymanie degradacji wartościowych krajobrazów kulturowych oraz dewastacji obiektów zabytkowych i ich otoczenia,
- 2.1.6 kompleksowa rewitalizacja obszarów zdegradowanych,

- o 2.2 – zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego

Kluczowe działania;

- 2.2.4 turystyka uzdrowiskowa i prozdrowotna
- 2.2.3 turystyka aktywna, rekreacyjna i specjalistyczna
- 2.2.6 turystyka biznesowa

- o 2.4 – wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego

Kluczowe działania;

- 2.4.1 inicjowanie i wspieranie działań mających na celu podnoszenie społecznej świadomości i wrażliwości w zakresie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego a także podejmowanie działań na rzecz poprawy poziomu estetycznego otoczenia i ładu przestrzennego,

- 2.4.2 Promocja na rzecz ochrony i wykorzystania dziedzictwa regionalnego dla rozwoju gospodarczego regionu oraz aktywizacji użytkowników do inwestowania we własne nieruchomości i adaptacji ich do nowych usług.
- Obszar 6 Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne
Cel strategiczny: Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym,
Kierunki polityki rozwoju:
 - 6.1 – Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski,
Kluczowe działania;
 - 6.1.6 – ochrona i zachowanie środowiska przyrodniczego – wsparcie dla działań służących wykorzystaniu potencjału obszarów chronionych.

2. Subregionalny Program Rozwoju Województwa Małopolskiego do roku 2020

Subregionalny Program Rozwoju do roku 2020 (SPR) jest instrumentem służącym wdrożeniu zasady zintegrowanego podejścia terytorialnego do rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym i terytorialnym, wynikającym z dokumentów strategicznych na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym. SPR określa politykę Województwa Małopolskiego wobec pięciu subregionów funkcjonalnych. Tym samym SPR stanowi ofertę Samorządu Województwa Małopolskiego dla partnerów z sektora samorządowego, gospodarczego i społecznego, mającą na celu uruchomienie oddolnych inicjatyw w celu wykorzystania wewnętrznych potencjałów dla zbudowania specjalizacji poszczególnych subregionów. Uzdrowisko Piwniczna-Zdrój należy do Subregionu Sądeckiego. Ze względu na posiadane walory przyrodniczo-krajobrazowe, atrakcyjność miejscowości górskich oraz tradycje lecznictwa uzdrowiskowego, ważnym kierunkiem rozwoju subregionu jest wykorzystanie posiadanego potencjału turystycznego.

Plan Rozwoju Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój, z określonymi działaniami skoncentrowanymi i wykorzystującymi wewnętrzne potencjały zasobów subregionu, przyczynia się do niwelowania barier rozwojowych w całym regionie i do osiągnięcia celów rozwojowych dla subregionu.

Plan Rozwoju Uzdrowiska przewiduje realizację zadań, które wpisują się w poniższe cele i kierunki interwencji SPRWM do roku 2020

- Cel szczegółowy 1.: Wysoka konkurencyjność subregionów dzięki wykorzystaniu endogenicznych potencjałów oraz usprawnieniu sieci komunikacyjnej

Działanie:

- o 1.1. Lepsze warunki dla rozwoju przedsiębiorczości

Kierunki interwencji:

- 1.1.2. Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w subregionach,
- 1.1.4. Rozwój lokalnych tras turystycznych.

3. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój na lata 2013-2020

Strategia dla Gminy Piwniczna – Zdrój została przyjęta Uchwałą Rady Gminy Nr XXVIII/188 / 13 z dnia 27 lutego 2013r.

Strategia jest dokumentem strategicznym na poziomie lokalnym, powiązany i zgodny z analogicznymi dokumentami na szczeblu regionalnym i krajowym. Ujęto w niej cele polityki prorozwojowej gminy oraz główne priorytety i kierunki działań stymulujących szeroko pojęty rozwój. Dążenie do trwałego rozwoju gminy będzie przeprowadzone z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, co oznacza, że wspierane będą przedsięwzięcia kompleksowe, prowadzące do ożywienia zarówno gospodarki jak i sfery społecznej, z uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z jego zasobów, tak, by nie zostały one zniszczone w procesie rozwoju gminy.

Pamiętając, że Strategia ma zapewniać selektywność rozważanych problemów jak również odnosząc się do wytypowanych w części diagnostycznej najważniejszych problemów i potrzeb Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój proponuje się, by do roku 2020 polityka Piwnicznej-Zdroju w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego koncentrowała się na następujących obszarach strategicznych:

- Obszar strategiczny I Turystyka uzdrowiskowa, rekreacja i dziedzictwo kulturowe Obszar strategiczny II Racjonalna gospodarka lokalna i czyste środowisko naturalne
- Obszar strategiczny III Kapitał społeczny i społeczeństwo informacyjne

Plan Rozwoju Uzdrowiska spełnia założenia wszystkich trzech obszarów strategicznych. Przyczyni się on do poprawy atrakcyjności Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój jako obszaru zdrojowo-uzdrowiskowego. Dzięki poprawie jakości i estetyki przestrzeni oraz pełnemu jej zagospodarowaniu rozbudowany zostanie potencjał turystyczny i uzdrowiskowy miasta. Rezultaty podjętych działań poprawią jakość życia w mieście, funkcjonowanie sfery społecznej i wykorzystanie walorów gminy jako uzdrowiska.

4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Piwniczna jest rodzajem opracowania wprowadzonym do systemu planowania przestrzennego w Polsce Ustawą z dnia 07.07.1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 – jednolity tekst Ustawy oraz Nr 41 poz. 412).

Zgodnie z powołaną ustawą, studium jest dokumentem sporządzanym przez jednostki samorządu terytorialnego w celu określenia polityki przestrzennej miasta i gminy. Studium określa generalne zasady zagospodarowania przestrzennego całego obszaru miasta i gminy, nie precyzuje szczegółowych ustaleń dotyczących przeznaczenia poszczególnych terenów czy działek oraz warunków ich zabudowy.

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój zostało uchwalone Uchwałą nr XXIII/2008/2000 Rady Miasta i Gminy Piwniczna z dnia 7 listopada 2000r. Plan Rozwoju Uzdrowiska jest w pełni zgodny z ustaleniami studium. Obszar uzdrowiskowy zostanie wykorzystany zgodnie z przeznaczeniem i zapisami dokumentu, w sposób w pełni wpisujący się w założone kierunki zagospodarowania i poprawy jakości przestrzeni.

Wśród strategicznych – nadrzędnych celów rozwoju Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój określonych w Studium są:

- umocnienie pozycji miasta i gminy jako specjalistycznego obszaru uzdrowiskowego i wypoczynkowo-turystycznego na bazie zasobów i walorów przyrodniczych, a przez to stworzenie mieszkańcom satysfakcjonujących warunków i ekonomicznych podstaw życia,
- zdecydowanie dalszy rozwój usług związanych głównie z lecznictwem uzdrowiskowym oraz szeroko rozumianymi funkcjami profilaktyczno-wypoczynkowo-turystycznymi jako najważniejszymi dziedzinami życia społeczno-gospodarczego.

5. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój zostały opracowane i zatwierdzone m.p.p. dla poszczególnych jednostek strukturalnych. W opracowaniu tych planów kierowano się celami strategicznymi zawartymi w Studium – tym samym można jednoznacznie stwierdzić, że Plan Rozwoju Uzdrowiska jest w pełni zgodny z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

6. Strategia Perły Doliny Popradu

Plan Rozwoju Uzdrawiska Piwniczna – Zdrój wpisuje się także w strategię „Perły Doliny Popradu – Strategia Rozwoju Zintegrowanego Produktu Turystycznego 6 gmin: Krynica Zdrój, Łabowa, Muszyna, Piwniczna - Zdrój, Rytro, Stary Sącz”.

Podstawą rozwoju gospodarki turystycznej opisanej ww. opracowaniu strategicznym jest zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy, realizowany z zachowaniem troski o dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne oraz zestaw usług uzdrowiskowych i produktów turystycznych.

IV. PLANOWANE ZADANIA PLANU ROZWOJU UZDROWISKA

Plan Rozwoju Uzdrowiska jest dokumentem planistycznym, opracowywanym i przyjmowanym przez właściwą gminę uzdrowską. Opisuje on stan obecny gminy uzdrowskiej, prezentuje problemy i wyzwania kluczowe dla uzdrowiska, zawiera plan wieloletnich, kompleksowych działań, których celem jest wzmocnienie i rozwój funkcji turystycznej i uzdrowskiej oraz podjęcie interwencji w obszarach problemowych, zakłócających te funkcje. Dzięki wdrożeniu przewidzianych do realizacji działań, Gmina będzie pełniej wykorzystywać posiadany przez siebie potencjał w procesie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Za główne cele wdrożenia Planu należy uznać:

- Poprawę atrakcyjności inwestycyjnej Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój ze szczególnym uwzględnieniem funkcji uzdrowskiej,
- Pełniejsze wykorzystanie posiadanego przez Miasto i Gminę Piwniczna-Zdrój potencjału turystycznego i uzdrowskiego,
- Poprawę jakości życia mieszkańców.

Istotą Planu Rozwoju Uzdrowiska jest ukazanie możliwości rozwoju Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój poprzez:

- kompleksowe zagospodarowanie czasu przyjeżdżających tu osób,
- stworzenie mieszkańcom możliwości znalezienia swej pozycji w sektorze usług towarzyszących,
- wykorzystanie dobrodziejstw natury bez szkody dla niej samej.

Osiągnąć to można jedynie poprzez poszerzenie obecnej oferty gminy i uzdrowiska. Ogólnodostępne obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe, infrastruktura uzdrowska, propagowanie pro-zdrowotnych zachowań stworzą warunki dla skutecznego i stałego podnoszenia jakości życia mieszkańców oraz skierowania kompleksowej oferty do turystów i kuracjuszy.

Zgodnie ze Strategią Gminy oraz nawiązując do wytypowanych w części diagnostycznej najważniejszych problemów i potrzeb Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój jako Uzdrowiska proponuje się, by polityka władz Piwnicznej-Zdroju w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego koncentrowała się na następujących obszarach strategicznych:

- Obszar strategiczny I Turystyka uzdrowska, rekreacja i dziedzictwo kulturowe,
- Obszar strategiczny II Racjonalna gospodarka lokalna i czyste środowisko naturalne,

- Obszar strategiczny III Kapitał społeczny i społeczeństwo informacyjne.

W ramach niniejszego Planu Rozwoju Uzdrowiska można wyodrębnić następujące zagadnienia tematyczne podejmowanych działań dla realizacji założonych celów we wskazanych obszarach strategicznych:

- Tworzenie i ulepszenie stanu ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej na terenie uzdrowiska,
- Modernizacja i rozbudowa bazy lecznictwa uzdrowiskowego oraz usług jej zaplecza,
- Ochrona i utrzymanie walorów środowiska naturalnego Piwnicznej-Zdroju, w tym obszaru Natura 2000 i właściwe korzystanie zasobów wód mineralnych,
- Zmiana świadomości mieszkańców poprzez ukazanie możliwości podejmowania inicjatyw gospodarczych w oparciu o status uzdrowiskowy gminy, a zwłaszcza możliwości prowadzenia usług około uzdrowiskowych i czerpanie z tego korzyści oraz podejścia do aktywnego, zdrowego trybu życia.

Dla realizacji założonych celów i preferowanych kierunków działań przyjęto następujące rodzaje zadań podstawowych, planowanych do dofinansowania w ramach poddziałania 6.3.2:

Zadanie obejmować ma zgodnie z przygotowywaną koncepcją;

A. Zagospodarowanie na cele rekreacyjno-turystyczne terenu Nakła – stworzenie tzw. Piwniczańskich Błoni.

Lokalizacja; dz.nr.1719, 1721, 1720, 1722/5, 1722/6, 1722/7, 1722/8, 1827

Planowany zakres rzeczowy;

- inwentaryzacja terenu
- budowa wielofunkcyjnej trasy biegowo-rowerowej na terenie Nakła,
- stworzenie miejsc relaksacyjnych poprzez wkomponowanie obiektów małej architektury,
- oświetlenie terenu,
- uporządkowanie terenu po byłym zakładzie komunalnym i dostosowanie do miejsca organizacji imprez masowych
- remont kolektora sieci kanalizacyjnej
- uregulowanie potoku Łaski
- urządzenie terenów zielonych na wskazanym terenie, pump tracka, elementów street workout

B. Budowa kładki pieszo-rowerowej łączącej teren Nakła (lewy brzeg Popradu) z terenem Zawodzie ul. Kościuszki (prawy brzeg Popradu) wraz z budową trasy pieszo-rowerowej

Lokalizacja; 1722/5, dz.nr.40 (RZGW), 809, ewent. 1211, 5251/11, 5251/10, 5251/13

Projektowana kładka stanowić ma ciąg pieszo rowerowy z projektowaną trasą pieszo-rowerową na Nakle i łączyć się na ul. Kościuszki z przebiegiem trasy rowerowej EuroVelo 11 oraz uzdrowską częścią - Parkiem Zdrojowym. Utworzenie miejsc postojowych i obsługi rowerzystów

C.Zabezpieczenie (umocnienie np. narzutem kamiennym) lewego brzegu Poprad

Całość terenów objętych zagospodarowaniem wyposażona będzie w elementy małej architektury – ławki, kosze, oświetlenie, tablice informacyjne itp. Zadanie funkcjonalnie koresponduje z częścią obszaru zagospodarowanego w latach 2009-2012 w ramach zadania Zagospodarowanie bulwarów na lewym brzegu rzeki Poprad (boisko wielofunkcyjne, skate park, plac zabaw, pole namiotowe zrealizowane w ramach MRPO 2007-2013). Ponadto zamierzenie jest zadaniem komplementarnym do zdania realizowanego przez Województwo Małopolskie „Budowa zintegrowanej sieci tras rowerowych w Województwie Małopolskim Euro Velo 11 szczególnie odcinka przebiegającego Doliną Popradu Muszyna-Piwniczna - Rytro - Stary Sącz. Realizacja przedstawionego zadania ma szczególne znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy i regionu:

- o możliwość dalszego zagospodarowania terenu inwestycyjnego „Nakła”,
- o połączenie kładką obszaru Nakło z częścią uzdrowską, gdzie znajdują się Pijalnia Wód Mineralnych, Park Zdrojowy, Kąpielisko na Radwanowie oraz tereny pod inwestycje obejmujące położone na Śmigowskim, grunty gminne stanowiące rezerwę terenów lecznictwa uzdrowskiego przeznaczoną dla realizacji obiektów sanatoryjnych, względnie wczasowo-profilaktycznych, sprawi, że obszar stanie się atrakcyjniejszy dla potencjalnych inwestorów.

Realizacja zdania sprawi, że teren Doliny Popradu stanie się atrakcyjniejszy turystycznie, wykorzystany i rozwinięty zostanie wewnętrzny potencjał, wynikający w szczególności ze specyficznych uwarunkowań i zasobów przestrzennych naszego regionu, zwiększy się efektywność wykorzystania zasobów naturalnych regionu. Zminimalizuje się zjawisko sezonowości, gdyż trasy rowerowe prowadzone przez teren Nakła zostaną wykorzystane jako trasy do uprawiania narciarstwa biegowego.

• 2. Budowa placów zabaw i ogólnodostępnych miejsc rekreacyjnych dla rodzin.

Dla uatrakcyjnienia pobytu kuracjuszy i turystów planuje się budowanie ogólnodostępnych miejsc rekreacyjnych: placów zabaw, siłowni na świeżym powietrzu, miejsc piknikowych na terenie uzdrowiska, szczególnie w lokalizacjach koncentracji miejsc noclegowych (kwatery prywatne), z których najczęściej korzystają przyjeżdżające na wypoczynek rodziny z dziećmi.

- **3. Utworzenie tras biegowych w Parku Leśnym na górze Kicarz wraz z infrastrukturą (ławki, miejsca widokowe, itp.)**

Przedmiotem inwestycji jest budowa ścieżek spacerowo-biegowych wraz z obiektami małej architektury.

Projektowane ścieżki i elementy małej architektury znajdują się na dz. ewid. 5588, 1979/25, 3652/2, 3654, 3656/2, 2969/1, gm. Piwniczna Zdrój, powiat nowosądecki. Znajdują się w obszarze o symbolu "B"R/ZL, "AZ"ZL/ZP, ZL, R/ZL zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Ścieżki przebiegają w strefie uzdrowskiej "A" i "B". Projektowane ścieżki i związane z nimi elementy małej architektury znajdują się na terenie, będącym wyłączną własnością Inwestora i w jego wyłącznym użytkowaniu i mają charakter renowacyjny i uzupełniający istniejące ścieżki.

Obszar opracowania znajduje się w obrębie Gminy Uzdrowskiej Piwniczna Zdrój, leży na terenie Popradzkiego Parku Krajobrazowego na obszarze Natura 2000 PLH120019, „Ostoja Popradzka”, na terenie Leśnego Parku Zdrojowego, położonego częściowo na stokach Kicarza.

Z uwagi na brak oznakowania ścieżek projektuje się tablice informacyjne i kierunkowe, ułatwiające poruszanie się po Parku. Poprzez oznakowanie tras, będzie możliwe wprowadzenie i wykonanie spójnej mapy ścieżek spacerowych, nie tylko w obrębie opracowania ale również na terenach przyległych do Parku, a także informację o innych kierunkach spacerowych prowadzących z projektowanych ścieżek, tj. ścieżka na Mały Kicarz, ścieżka na Siodła, ścieżka w kierunku Majerza, ścieżka na Harcerską Polanę, prowadzącą do Limby, przez co Leśny Park Zdrojowy stanie się bardziej atrakcyjny dla turystów.

Aby zachować ciągłość tras spacerowo-biegowych, z możliwością powrotu inną drogą do tego samego miejsca początkowego, projektuje się nową ścieżkę spacerową pełniącą funkcję połączenia dwóch głównych tras, od strony Majerza, oraz renowację ścieżki już istniejącej łączącej ścieżkę "dolną" z "górną".

Ze względu na stan własności działek, zaprojektowano częściową zmianę przebiegu ścieżki górnej od strony ulicy Leśnej.

Przy ścieżkach spacerowych zostały zaprojektowane elementy małej architektury, wg wytycznych Inwestora zawartych w projekcie koncepcyjnym "Centra Aktywnego Wypoczynku". Oprócz wskazanych w wytycznych wiat wypoczynkowych, zaprojektowano również małą platformę dla dzieci z elementami do zabawy (trampolinami wykonanymi z atestowanego tworzywa, odpornego na wilgoć), a także miejsce na punkt widokowy z siedziskami i stołem do gry w szachy. Wiaty wypoczynkowe umieszczono w atrakcyjnych widokowo lub przyrodniczo miejscach. Przy wiatkach należy przewidzieć miejsce na ognisko lub grilla.

Wejścia do Leśnego Parku Zdrojowego należy uzupełnić poprzez wprowadzenie elementów małej architektury, a także wykonać prace renowacyjne elementów już istniejących.

- **4. Zagospodarowanie otoczenia zabytkowej studni w centrum rynku**

Otoczenie zabytkowej studni wyznacza ściśle centrum miasta. Jest to wizytówka Miasta Królewskiego. Teren jest ogólnodostępny i stanowi główną atrakcję w centrum. Otoczenie pełni funkcje ogrodu parkowego, swym układem nawiązując do średniowiecznego układu ulic rynku. Stanowi przestrzeń odwiedzaną przez turystów podróżujących na południe Europy. Obiekt jest jedną z atrakcji na Międzynarodowym szlaku turystycznym Pogranicza Polsko-Słowackiego. Zakres zadania jest drugim etapem prac mających na celu wyeksponowanie zabytkowego charakteru studni oraz nadanie i wzmocnienie turystycznych funkcji jego otoczeniu. Aby uatrakcyjnić i nadać przyjazny charakter publicznej przestrzeni w centrum, należy wykonać roboty budowlane związane z zagospodarowaniem terenu bezpośrednio otaczającego studnię (zrekonstruowana w 2013 r.): wykonanie i remont istniejącej nawierzchni, utwardzenie terenu i wykonanie nowej nawierzchni, rewitalizację i nasadzenie nowej zieleni, wkomponowanie i montaż małej architektury (ławki, lampy oświetlające i eksponujące przestrzeń nocą, makieta mapy turystycznej Beskidu Sadeckiego).

- **5. Modernizacja i budowa ciągów pieszo-rowerowych z infrastrukturą**

Dla wielu osób odwiedzających Piwniczną-Zdrój najprzyjemniejszą formą spędzania wolnego czasu jest korzystanie ze spacerów i spokojnego wypoczynku. Stworzenie dogodnych ku temu warunków wymaga poprawy stanu istniejących ciągów spacerowych i pieszo-rowerowych zwłaszcza wymiany zniszczonych nawierzchni, dostosowania dla osób niepełnosprawnych oraz dobudowania nowych (zwłaszcza łączących tereny uzdrowiskowe z centrum miasta i pozostałymi terenami rekreacyjnymi). Planowana jest budowa/przebudowa ok. 5 km nowych i istniejących ciągów pieszo-rowerowych i modernizacja 4 km chodników.

- **6. Uruchomienie ośrodka turystyczno-gastronomicznego, ostoji propagującej region poprzez skupianie jego kultury oraz wiedzy na temat wyjątkowości walorów turystycznych**

Projekt zakłada przebudowę i rozbudowę istniejących budynków, wraz z zastosowaniem nowoczesnych instalacji odnawialnych źródeł energii, budowę elementów infrastruktury oraz małej architektury wraz z dostosowaniem otoczenia, zakup wyposażenia gastronomicznego oraz informatycznego oraz opracowanie i wdrożenie strategii marketingowej.

- **7. Budowa Ośrodka Przyrodo-Leczniczego-Odnowy Biologicznej**

W zakres projektu wchodzi budowa obiektu:

- Ośrodek Przyrodo-Leczniczy-Odnowy Biologicznej, oferującego usługi przy wykorzystaniu naturalnych walorów terenu: las, góry, mikroklimat, liczne źródła, zastosowanie innowacyjnych metod leczenia, terapii, np. metody dr Kneippa, itp.;

- **8. Budowa budynku do obsługi dolnej stacji narciarskiej, Szkoła Narciarska, Serwis Narciarski i Rowerowy, wypożyczalnia sprzętu narciarskiego i rowerowego, turystycznego.**

W istniejącym budynku do obsługi dolnej stacji narciarskiej (Sucha Dolina), znajdującym się w stanie surowym, zaplanowano ukończenie inwestycji i wyposażenia ośrodka w którym ma funkcjonować Szkoła Narciarska, „Słoneczna Dolina”, Serwis Narciarski i Rowerowy, wypożyczalnia sprzętu narciarsko-rowerowego i restauracja, która jest zaprojektowana w tym budynku.

- **9. Budowa nowej całorocznej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, związanej z wykorzystaniem i rozwojem lokalnych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych Suchej Doliny.**

Celem głównym projektu jest budowa nowej całorocznej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (kolej linowo-krześlkowa), związanej z wykorzystaniem i rozwojem lokalnych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych Suchej Doliny. Cele szczegółowe to między innymi pobudzenie rozwoju obecnie zdegradowanych terenów rekreacyjno-turystycznych w rejonie Suchej Doliny, podniesienie atrakcyjności turystycznej i uzdrowiskowej gminy Piwniczna Zdrój poprzez stworzenie atrakcji turystycznej w obszarze przemysłu czasu wolnego na Suchej Dolinie, poprawa jakości życia mieszkańców regionu poprzez stworzenie trwałych miejsc pracy. Przedmiotem inwestycji jest budowa całorocznej kolei linowo-krześlkowej (I etap), która w sezonie zimowym służyć będzie obsłudze turystów, narciarzy oraz amatorów narciarstwa biegowego natomiast w sezonie letnim obsługiwać będzie turystów, biegaczy oraz amatorów takich form rekreacji jak nordic walking oraz realizacja II etapu inwestycji, na który składają się:

- a) Budowa 2 obiektów z przeznaczeniem na restaurację oraz wypożyczalnię i przechowalnię sprzętu rekreacyjno – turystycznego (narty, rowery, quady, skutery, itp.),
- b) Zakup ratraków do przygotowywania tras narciarskich i biegowych w okolicach Obidzy - 2 sztuki,

c) Budowa instalacji naśnieżania wraz z zakupem armatek śnieżnych oraz instalacji oświetlenia tras narciarskich - ok. 20 armatek śnieżnych,

d) Budowa zbiornika retencyjnego z przeznaczeniem do zaopatrzenia w wodę do naśnieżania stoków - powierzchnia ok 0,5ha.

Planowana inwestycja polegać będzie na budowie całorocznej kolei linowo-krzesełkowej wraz z niezbędnymi elementami funkcjonowania kolei. Kolej wybudowana zostanie na zboczu Eliaszówki, dolna stacja zlokalizowana zostanie w okolicach „dolnego parkingu” w Kosarzyskach, a górna stacja zlokalizowana zostanie pod szczytem Eliaszówki przy granicy ze Słowacją. Ponadto do obsługi kolei zbudowane zostaną obiekty kubaturowe tj. dolna i górna stacja kolei wraz z niezbędnym wyposażeniem takim jak między innymi: maszynownia, sterówka, kasy, toalety, hala przechowywania krzesełek itp. Do tego zostaną wykonane inwestycje towarzyszące takie jak: przygotowanie i zniwelowanie tras narciarskich, instalacja sztucznego naśnieżania, oświetlenie tras, zbiornik retencyjny służący do zaopatrzenia w wodę do naśnieżania stoków, parking dla samochodów.

- **10. Zakład Przyrodo-Leczniczy „Łazienki” w Parku Zdrojowym, w Uzdrawisku Piwniczna-Zdrój. Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa wraz z infrastrukturą**

Projekt ma na celu przywrócenie funkcji użytkowych obiektu położonego w ścisłej strefie uzdrowskiej, Budynku Zakładu Przyrodo-Leczniczego „Łazienki” w Parku Zdrojowym. Przedsięwzięcie zakłada doprowadzenie istniejącego obiektu do dzisiejszych standardów oraz przystosowania dla grupy docelowej związanej z turystyką prozdrowotną. „Łazienki” mają być głównym nośnikiem poszczególnych mniejszych składowych produktu. Zakład będzie pełnił funkcję „Operatora Turystyki Prozdrowotnej”. Obiekt w ubiegłym wieku był centrum infrastruktury rekreacyjnej w Uzdrawisku Piwniczna-Zdrój. Zakłada się przywrócenie jego funkcji użytkowych i jego przeznaczenie na potrzeby związane z obsługą ruchu turystycznego, generowanego w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze i krajobrazowe.

Obiekt będzie uzupełnieniem bogatej oferty uzdrowskiej Piwnicznej, stanowiący doskonałą bazę dla rozwoju turystyki uzdrowskiej i usług zdrowotnych. Inwestycja oparta będzie na wykorzystaniu bogactw naturalnych terenu, w celach zdrowotnych, profilaktycznych i rekreacyjnych oraz odnowy biologicznej. Inwestycja zgodna jest z miejscowym planem zagospodarowania.

Plan projektu obejmuje:

- o 1) zagospodarowanie terenu przyległego do obiektu w Parku Zdrojowym: wykonanie alejek, uzupełnienie roślinności, wykonanie obiektów małej architektury wraz z siedziskami

- o 2) część związana z Operatorem Turystyki Prozdrowotnej: adaptacja części pomieszczeń na obsługę ruchu turystycznego w tym: informację turystyczną i zdrowotną, miejsca promocji regionalnych produktów
- o 3) część usługowa prozdrowotna, rekreacyjna i odnowy biologicznej:
 - Sauny tematyczne
 - Kąpiele z wykorzystaniem naturalnych bogactw np. borowiny, wody mineralne o różnorodnym składzie
 - Groty solne i lodowe
 - Tężnie i tematyczne sale wypoczynku i rekreacji
 - Fitness i siłownie
 - Masaże / odnowa biologiczna z wykorzystaniem lokalnych tradycji i produktów
 - oferta przyrodo-lecznicza
 - Korzystanie z profesjonalnej kadry
- o 4) część gastronomiczna – wykorzystanie tradycyjnych regionalnych potraw i napojów,

Zaplanowane przedsięwzięcie niewątpliwie przyczyni się do stworzenia nowych miejsc pracy w wyniku realizacji projektu.

Kierunek inwestycji będzie dopasowany do zmian i tendencji europejskich uwzględniających specyfikę lokalną. Obecnie, turystyka prozdrowotna jest jedną z dynamicznie rozwijających się branż, na którą istnieje coraz większe zapotrzebowanie. Realizacja projektu przyczyni się do rozwoju infrastruktury uzdrowiskowej w Piwnicznej-Zdrój, optymalnego wykorzystania walorów leczniczych uzdrowiska, jak również zwiększenia atrakcyjności obszaru dla kuracjuszy, wczasowiczów i turystów.

Ponadto Plan Rozwoju Uzdrowiska zawiera listę zadań uzupełniających realizowanych lub planowanych do dofinansowania z innych źródeł, których efekty mają znaczący wpływ na rozwój i podniesienie atrakcyjności uzdrowiska; Są to:

1. Uporządkowanie terenów zieleni miejskiej (cięcia pielęgnacyjne, nasadzenia, ujednolicenie składu gatunkowego)

Oferując szeroki zakres usług rekreacyjno- wypoczynkowych koniecznym jest zadbanie o estetykę przestrzeni. Gmina realizując zadania utrzymania zieleni niskiej i wysokiej zmuszona jest do stałych prac konserwacyjnych terenów zielonych. Dla uatrakcyjnienia obszarów uzdrowiskowych zaplanowano również wymianę starej zieleni, ujednolicenie gatunków i wprowadzenie nowych form kształtowania krajobrazu poprzez zieleń. Poszczególne etapy

zadania realizowane będą w oparciu o dokonane inwentaryzacje i projekty zieleni. Szczególny nacisk położony będzie na zachowanie unikalnych gatunków i pozostawienie enklaw „dzikiej przyrody”.

2. Rozbudowa i uzupełnienie sieci wodno-kanalizacyjnych

Dbałość o stan środowiska naturalnego, zachowanie walorów klimatycznych, poprawa stanu wód powierzchniowych nie może obyć się bez poprawy warunków sanitarnych na terenie uzdrawiska. W dużej części jest to teren wyposażony w podstawową infrastrukturę wodno-ściekową, jednak znajdują się tu fragmenty nie posiadające przyłączenia do zbiorczej sieci kanalizacyjnej czy wodociągowej lub wymagające remontów. Powszechną bolączką są też funkcjonujące systemy kanalizacji ogólnospławnej. Planuje się zatem rozbudowę systemu sieci zbiorczych wodociągowych i kanalizacyjnych kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Dotyczy to zwłaszcza rejonu tzw. Borownic, Międzybrodzia, włączenia terenu Sanatorium „LIMBA”

3. Promocja uzdrawiska Piwniczna Zdrój

Dla dopełnienia wszystkich opisanych zadań planowane jest stosowanie nowoczesnych technik prezentacji i promocji miasta Piwniczna Zdrój jako uzdrawiska. Wśród proponowanych form promocji wyszczególnić należy; opracowanie systemu jednolitej wizualizacji oznakowania atrakcji turystycznych uzdrawiska, szeroki udział w targach turystycznych, wydawnictwach popularyzujących zdrowie i o charakterze informatorów turystycznych. Niebagatelne znaczenie ma też reklama w środkach masowego przekazu czy Internecie. Działania te winny być prowadzone w sposób ciągły, ze szczególnym natężeniem w okresach przed sezonowych, z uwypukleniem walorów Piwnicznej Zdroju w poszczególnych porach roku.

4. Budowa Obiektu Hotelowego o charakterze demonstracyjno –pilotażowym (budownictwo energooszczędne).

W zakres projektu wchodzi budowa Obiektu Hotelowego w innowacyjnej technologii przy zastosowaniu odnawialnych źródeł energii, obiekt pełniący rolę demonstracyjną, pilotażową, przy organizacji szkoleń, konferencji, warsztatów, itp.

5. Zakład Przyrodo-Leczniczy „Łazienki” w Parku Zdrojowym, w Uzdrawisku Piwniczna-Zdrój. Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa bazy noclegowej.

Przedsięwzięci zakłada stworzenie bazy noclegowej dla usług leczniczych Zakładu Przyrodoleczniczego „Łazienki”. Obiekt będzie uzupełnieniem bogatej oferty uzdrawiskowej Piwnicznej, stanowiący doskonałą bazę dla rozwoju turystyki uzdrawiskowej i usług zdrowotnych. Realizacja projektu przyczyni się do rozwoju infrastruktury uzdrawiskowej w

Piwnicznej-Zdrój, optymalnego wykorzystania walorów leczniczych uzdrowiska, jak również zwiększenia atrakcyjności obszaru dla kuracjuszy, wczasowiczów i turystów.

Realizacja wszystkich wskazanych w planie finansowym zadań, zarówno tych podstawowych i uzupełniających, jest istotna dla rozwoju uzdrowiska Piwniczna-Zdrój, poprawy jakości życia mieszkańców, rozwoju działalności gospodarczej i tworzenia nowych miejsc pracy.

V. WSKAŹNIKI REALIZACJI PLANU ROZWOJU UZDROWISKA

Jak każdy dokument planistyczny, Plan Rozwoju Uzdrowiska jest pewnym zbiorem założeń i projektów, z wyznaczonym sposobem dochodzenia do oczekiwanych rezultatów. Koniecznym jest zatem prowadzenie monitoringu realizacji założonych zadań, który pozwoli ocenić stopień realizacji założonych celów oraz umożliwi modyfikację i uzupełnienie działań, w miarę zidentyfikowanych potrzeb.

Plan Rozwoju Uzdrowiska wywoła wymierne oraz niewymierne efekty, na podstawie których będzie on oceniany. Efekty, które da się przestawić liczbowo i których zmiany będzie można śledzić ujmując ich przyrost lub spadek procentowo, stanowiąc będą wskaźniki, dzięki którym możliwa będzie obiektywna ocena przebiegu wdrożenia PRU.

Do grupy wskaźników osiągnięć, zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej zaliczamy wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania.

Wskaźniki produktu są to wskaźniki pokazujące bezpośrednie, materialne efekty przeprowadzonych działań takie jak liczba odnowionych obiektów, liczba zmodernizowanych obiektów, itp.

Wskaźniki rezultatu pokazują, jakie natychmiastowe skutki wywołają produkty działań, na przykład liczba nowych ofert w zakresie kultury i turystyki, liczba nowych miejsc pracy.

Wskaźniki oddziaływania mają za zadanie zobrazować jakie pośrednie, długofalowe, rozpatrywane w większej perspektywie czasowej rezultaty zostaną osiągnięte dzięki wdrożeniu PRU. Przykładowym wskaźnikiem tego typu jest wzrost liczby zatrudnionych w turystyce i usługach związanych z lecznictwem uzdrowiskowym.

Zakłada się stopniową realizację zadań (głównie ze względów finansowych) założonych w planie rozwoju, a zatem osiągnięcie przyjętych wskaźników możliwe jest w fazie docelowej wdrożenia.

Ponieważ wykonanie zadań z zakresu ogólnodostępnej infrastruktury oparte jest głównie na środkach budżetu Miasta i Gminy, dochodzenie do oczekiwanych efektów musi rozłożyć się w czasie. Wymagać będzie to też otwartej i dobrej współpracy, zwłaszcza z zainteresowanymi inwestorami czy podmiotami gospodarczymi, które szereg zadań mogą przejąć i realizować jak inne usługi komercyjne.

Ze strony władz potrzebna będzie elastyczna polityka w zakresie stosowania dostępnych zachęt dla inwestorów i osób podejmujących działalność gospodarczą, umiejętność powiązania

interesów publicznych z kapitałem prywatnym (np. w formie partnerstwa publiczno-prywatnego).

Dla weryfikacji założeń planistycznych przyjęto następujące **wskaźniki produktu**:

Tabela 21. Wskaźniki produktu

Nazwa wskaźnika produktu	Wartość wskaźnika
liczba nowych miejsc rekreacji i wypoczynku	3
liczba kilometrów nowo wyznaczonych tras rowerowych	5
liczba nowych obiektów rekreacyjnych , sportowych	4
liczba km zmodernizowanych ulic i alejek, ciągów spacerowych	5
długość wybudowanej sieci wodociągowej (km)	4
długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej (km)	4
liczba nowopowstałych obiektów gastronomii	3

Prawidłowa realizacja założonych produktów winna przynieść oczekiwane rezultaty, mierzalne w postaci **wskaźników rezultatu**:

Tabela 22. Wskaźniki rezultatu

Nazwa wskaźnika rezultatu	Wartość wskaźnika
wzrost liczby turystów odwiedzających Piwniczną Zdrój	20%
powierzchnia terenów spacerowych i rekreacyjnych	7 ha
wzrost liczby turystów na szlakach turystycznych	20%
pokrycie obszaru siecią wodociągową	95%
pokrycie obszaru siecią kanalizacji sanitarnej	95%
wzrost świadomości i zainteresowania „zdrowym trybem życia” przez mieszkańców gminy	10%

W okresie długofalowym możliwe będzie do zaobserwowania oddziaływanie realizacji założeń i wyników planu rozwoju uzdrowiska w postaci następujących **wskaźników oddziaływania**:

Tabela 23. Wskaźniki oddziaływania

Nazwa wskaźników oddziaływania	Wartość wskaźnika
wzrost dochodów gminy z różnych form turystyki aktywnej, opłaty klimatycznej	15 %
wzrost liczby zatrudnionych w obsłudze uzdrowiska i sektorze turystyki	15 %
wzrost liczby podmiotów gospodarczych w sektorze turystyki, gastronomii	15%
podniesienie atrakcyjności uzdrowiska Piwniczna Zdrój zarówno dla przybywających gości jak i potencjalnych inwestorów	20%

Dokument Planu Rozwoju Uzdrowiska wytyczający pewne cele, kierunki i działania dla ich osiągnięcia winien być niejako „żywym” dokumentem reagującym na zmiany zachodzące w gospodarce jak i potrzebach społecznych.

W pierwszym roku jego funkcjonowania, głównie krystalizować się będą koncepcje i projekty poszczególnych zadań. Dopiero kolejny rok służyć będzie podejmowaniu konkretnych działań inwestycyjnych, a ostatecznych efektów można spodziewać się w roku 2023. Wtedy też w zależności od rodzaju i zakresu podjętych prac, pojawią się procentowe rezultaty przyjętego planu.

VI. PLAN FINANSOWY PLANU ROZWOJU UZDROWISKA

Plan finansowy Planu Rozwoju Uzdrowiska w podziale na projekty, lata oraz źródła finansowania, przedstawia się następująco:

Tabela 24. Plan finansowy Planu Rozwoju Uzdrowiska

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity	Środki publiczne	Środki prywatne	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego Nakła wraz z budową tras wielofunkcyjnych (rowerowo-biegowo-spacerowych) w tym kładki pieszo-rowerowej przez rzekę Poprad.	2017-2019	wzrost liczby turystów i kuracjuszy wzrost ilości terenów spacerowo-rekreacyjnych	9 635 000,00	9 635 000,00	0,00	Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój
2	Budowa placów zabaw i ogólnodostępnych miejsc rekreacyjnych dla rodzin.	2017-2019	wzrost liczby turystów i kuracjuszy	600 000,00	600 000,00	0,00	Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój
3.	Utworzenie tras biegowych w Parku Leśnym na górze Kiczka wraz z infrastrukturą (ławki, miejsca widokowe, itp.)	2017-2020	wzrost ilości terenów spacerowo-rekreacyjnych	900 000,00	900 000,00	0,00	Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój
4.	Zagospodarowanie otoczenia zabytkowej studni w centrum rynku	2017-2020	wzrost liczby turystów i kuracjuszy	1 500 000,00	1 500 000,00	0,00	Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój
5.	Modernizacja i budowa ciągów pieszo-rowerowych z infrastrukturą	2017-2020	wzrost ilości terenów spacerowo-rekreacyjnych	2 800 000,00	2 100 000,00	0,00	Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój
6.	Uruchomienie ośrodka turystyczno-gastronomicznego, ostoja propagującej region poprzez skupianie jego kultury oraz wiedzy na temat wyjątkowości walorów turystycznych	2020	wzrost liczby turystów i kuracjuszy	900 000,00	495 000,00	405 000,00	AMi Alina Michalczyk
7.	Budowa Ośrodka Przyrodo-	2017	wzrost liczby turystów	6 000 000,00	3 300 000,00	2 700 000,00	Firma Usługowo

	Leczniczego-Odnowy Biologicznej		i kuracjuszy				Handlowa "madra" Violeta Cisak
8.	Budowa budynku do obsługi dolnej stacji narciarskiej, Szkoła Narciarska „Serwis Narciarski i Rowerowy, wypożyczalnia sprzętu narciarskiego i rowerowego, turystycznego.	2017-18	wzrost liczby turystów i kuracjuszy	1 000 000,00	550 000,00	450 000,00	Centrum Rekreacji Sportowej Józef Szot
9	Budowa nowej całorocznej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, związanej z wykorzystaniem i rozwojem lokalnych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych Suchej Doliny.	I kwartał 2017 - IV kwartał 2020	wzrost liczby turystów i kuracjuszy	8 000 000,00	4 400 000,00*	3 600 000,00	Firma Usługowo – Handlowa STAGAR Stanisław Gardoń
10.	Zakład Przyrodo-Leczniczy „Łazienki” w Parku Zdrojowym, w Uzdrowisku Piwniczna-Zdrój. Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa wraz z infrastrukturą	V.2016 – VI. 2018	wzrost liczby turystów i kuracjuszy	9.962.000,00	5 479 100,00	4 482 900,00	KEISA S.C.
Razem				41 297 000,00	28 959 100,00	8 637 900,00	

Tabela 25. Plan finansowy listy zadań uzupełniających Planu Rozwoju Uzdrowiska

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity	Środki publiczne	Środki prywatne	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Uporządkowanie terenów zieleni miejskiej (ciecia pielęgnacyjne, nasadzenia, ujednolicenie składu gatunkowego)	2018-2020	wzrost liczby turystów i kuracjuszy	300 000,00	300 000,00	0,00	Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój
2.	Rozbudowa i uzupełnienie sieci wodno-kanalizacyjnych	2017-2019	ograniczenie zanieczyszczeń wód i gleby oraz zużycia zasobów	8.500.000,00	8.500.000,00	0,00	Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój
3.	Promocja uzdrowiska Piwniczna-Zdrój	2017-2023	wzrost liczby turystów i kuracjuszy	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00	Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój

4.	Budowa Obiektu Hotelowego o charakterze demonstracyjno – pilotażowym (budownictwo energooszczędne)	2017	wzrost liczby turystów i kuracjuszy	3 000 000,00	1 650 000,00	1 350 000,00	Firma Usługowo Handlowa „madra” Violeta Cisak
5.	Zakład Przyrodoleczniczy „Łazienki” w Parku Zdrojowym, w Uzdrowisku Piwniczna-Zdrój. Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa bazy noclegowej	V.2016 – VI. 2018	wzrost liczby turystów i kuracjuszy	1.228.000,00	675 400,00	552 600,00	KEISA S.C.
Razem				14 028 000,00	12 125 400,00	1 902 600,00	

SPIS TABEL

Tabela 1. Porównanie powierzchni gmin powiatu nowosądeckiego	12
Tabela 2. Porównanie powierzchni miast powiatu nowosądeckiego	13
Tabela 3. Porównanie gęstości zaludnienia gmin powiatu nowosądeckiego w porównaniu do średniej dla powiatu i województwa w 2014 roku	16
Tabela 4. Porównanie gęstości zaludnienia miast powiatu nowosądeckiego w 2014 roku	16
Tabela 5. Liczba ludności poszczególnych gmin powiatu nowosądeckiego w 2014 roku	22
Tabela 6. Przyrost naturalny w gminie Piwniczna-Zdrój w latach 2005-2014	23
Tabela 7. Saldo migracji w gminie Piwniczna-Zdrój w latach 2005-2014	23
Tabela 8. Prognoza liczby ludności gminy Piwniczna-Zdrój do 2023 roku	23
Tabela 9. Porównanie udziału liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie gminy Piwniczna-Zdrój, powiatu nowosądeckiego i województwa małopolskiego w 2014 roku	24
Tabela 10. Ważniejsze wskaźniki demograficzne miasta Piwniczna-Zdrój na tle powiatu nowosądeckiego w 2014 roku	26
Tabela 11. Porównanie stopy bezrobocia w powiecie nowosądeckim i w województwie małopolskim w poszczególnych miesiącach roku 2014 i 2015	27
Tabela 12. Dane dotyczące liczby i struktury bezrobotnych na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój (stan na III kwartał 2015 r.)	27
Tabela 13. Liczba osób pracujących na terenie gminy Piwniczna-Zdrój i powiatu nowosądeckiego w 2013 roku	28
Tabela 14. Porównanie liczby podmiotów sekcji I na terenie gminy Piwniczna-Zdrój, powiatu nowosądeckiego oraz województwa małopolskiego w 2014 roku	32
Tabela 15. Porównanie wskaźników dotyczących obiektów noclegowych w gminie Piwniczna-Zdrój, powiecie nowosądeckim i województwie małopolskim w 2014 roku	33
Tabela 16. Poziom rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie Piwniczna- Zdrój w 2014 roku	37
Tabela 17. Porównanie stopnia zwodociągowania i stopnia skanalizowania gminy Piwniczna-Zdrój powiatu nowosądeckiego i województwa małopolskiego w 2014 roku	38
Tabela 18. Zasoby uzdrowiskowe Miasta Piwniczna-Zdrój	40
Tabela 19. Zabiegi prowadzone w sanatorium "Limba"	42
Tabela 20. Analiza SWOT	48
Tabela 21. Wskaźniki produktu	72
Tabela 22. Wskaźniki rezultatu	72
Tabela 23. Wskaźniki oddziaływania	73
Tabela 24. Plan finansowy Planu Rozwoju Uzdrowiska	74
Tabela 25. Plan finansowy listy zadań uzupełniających Planu Rozwoju Uzdrowiska	75

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Mapa Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój zgodna ze Statutem	5
---	---

Rysunek 2. Mapa Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój zgodna z Operatem Uzdrowiskowym zatwierdzonym przez Ministerstwo Zdrowia	8
Rysunek 3. Schematyczna mapa województwa małopolskiego.....	11
Rysunek 4. Schematyczna mapa powiatu nowosądeckiego	12
Rysunek 5. Podział województwa małopolskiego na subregiony.....	14
Rysunek 6. Mapa gminy Piwniczna-Zdrój	15

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Piwniczna-Zdrój w latach 2005-2014 (stan na 31.12.2014).....	22
Wykres 2. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem w gminie Piwniczna-Zdrój w 2014 roku.....	24
Wykres 3. Udział poszczególnych grup ludności gminy Piwniczna-Zdrój według ekonomicznych grup wieku w liczbie mieszkańców ogółem w latach 2005-2014 (w %).....	25
Wykres 4. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Piwniczna-Zdrój, miasta Piwniczna-Zdrój i obszarów wiejskich gminy w latach 2005-2014.....	29
Wykres 5. Podział podmiotów gospodarczych w gminie Piwniczna-Zdrój ze względu na rodzaj działalności (wg sekcji PKD 2007) w 2014 roku.....	30